

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

6^E JAARGANG

WOENSDAG 16 FEBRUARI 1921

No. 268

INHOUD	Blz.
OVER DE BEZWAREN DER DUITSCHE CONCURRENTIE EN DE MIDDELEN DAARTEGEN door <i>C. F. Stork</i>	140
Socialisatie van den Steenkolenmijnbouw VI door <i>Prof. Ir. Is. P. de Vooy</i>	142
Djambi-Exploitatie en Anglo-Persian (met naschrift)	144
Goud en Zilver in 1920	147
Londensche Correspondentie	149
Index-cijfers	150
AANTEKENINGEN:	
Prijzen en loonen in Duitschland	152
Een Vrijhandelsadres	152
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	155—162
Geldkoersen. Effectenbeurzen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	
Bankstaten. Verkeerswezen.	

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins.*

Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink.*

Secretariaat: *Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.*

Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruijs Plaatsweg 37.*

Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: *Economisch Instituut.*

Postcheque en girorekening *Rotterdam No. 8408.*

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 22,50 per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

14 FEBRUARI 1921.

De verruiming van de geldmarkt maakte deze week nog eenigen verderen voortgang. De prolongatierente daalde van $3\frac{1}{2}$ tot 3 pCt. en de rente voor particulier disconto liep ongeveer $\frac{1}{8}$ pCt. terug. In verband met de medio was er heden iets meer vraag naar geld „on call”; door de geringe omzetten op de effectenmarkt kwam er echter in de prolongatienoteering geen verandering.

De Minister van Financiën stelt op 17 dezer de inschrijving open op 60 miljoen gulden schatkistpapier. Aangeboden worden wederom drie- en zes-

maandspromessen en 5 pCt. schatkistbiljetten met een looptijd van een jaar.

* * *

De wisselmarkt was deze week over het algemeen vast gestemd. Uitgezonderd waren dollars en pesos. Dollars daalden van 294 tot 291 en Pesos liepen tot ca. 1.01 terug. Van de verschillende wissels, die het afgelopen jaar ver boven pari noteerden, blijven nu nog slechts New York en Yokohama over. Buenos Aires dat tot 20 pCt. agio genoteerd heeft is nu weder 4 pCt. onder het goudpunt gedaald, Zwitserland en Spanje zijn reeds lang er onder; Indië en Canada zijn ongeveer pari; terwijl ook de twee overgeblevenen reeds een belangrijk deel van hun avance hebben moeten prijsgeven. Het disagio van den gulden is dus weer aan het verdwijnen, zonder dat goudzendingen hebben plaats gehad. De ervaring dat Argentinië, ondanks den grooten goudstroom, die er in de laatste jaren is binnengekomen, nu eveneens weigert goud af te geven, hoewel de wisselkoers daartoe aanleiding geeft, is niet aanmoedigend om verandering te brengen in de Nederlandsche goudpolitiek en bewijst, dat de Nederlandsche Bank goed gezien heeft, niet te spoedig tot goudafgifte over te gaan.

* * *

LONDEN, 12 FEBRUARI 1921.

In het begin van deze week was er een tamelijk groot aanbod van beleenbare fondsen en opnemers konden op gemakkelijke voorwaarden aan hunne behoeften voldoen. Gedurende het laatste gedeelte van de week was er echter een merkbare krapheid in de markt, die veroorzaakt werd door het aantrekken van gelden door de banken voor de maandelijksche „window-dressing” en verdere belastingstoringen. Het resultaat was, dat de markt kleine bedragen moest leenen van de „Old Lady” op Donderdag en Vrijdag tegen $7\frac{1}{2}$ pCt.

De hernieuwing van daggeld werd in het begin van de week gedaan tegen 5 pCt., hetgeen tegen het einde opliep tot $5\frac{1}{2}$ pCt. Nieuw geld kostte in het begin 5 pCt., liep op tot 6 pCt. en kostte op sommige oogenblikken zelfs meer.

Zevendaags-geld bleef $5\frac{1}{2}$ pCt.

Korte wissels waren vaster door de krapheid van het geld. Weinig verandering in vier- en zesmaands-papier. Tweemaands-papier werd verhandeld tegen $6\frac{11}{16}$ — $\frac{3}{4}$ pCt.; driemaands $6\frac{5}{8}$ — $\frac{11}{16}$ pCt., viermaands $6\frac{1}{4}$ — $\frac{3}{8}$ pCt. en zesmaands tegen 6— $6\frac{1}{4}$ pCt.

* * *

OVER DE BEZWAREN DER DUITSCHE CONCURRENTIE EN DE MIDDELEN DAARTEGEN.

De Nederlandsche verbruikers profiteeren in deze dure tijden van de betrekkelijk lage prijzen der uit Duitschland ingevoerde producten, onze industrie klaagt over de concurrentie. In dezen strijd van belangen, waarbij velen dringend roepen om hulp in den nood, loopen velen gevaar voorbij te zien, dat de ellende niet vooral van over de Oostgrens komt, maar over de geheele wereld een geweldige malaise is ingetreden en ook ons land, maar ons land lang niet het meest, onder deze malaise lijdt, dat onze werkloozen niet door speciale, tegenover den Duitschen invoer te nemen, maatregelen geholpen kunnen worden.

Groote voorraden zijn door den handel opgestapeld, ten deele uit speculatie gekocht in tijden toen aan de prijsstijging geen eind scheen te komen, en nu tegen verlaagde prijzen niet meer verkoopbaar, omdat zelfs tegen deze prijzen geen koopers zijn te vinden. De exportindustrie kan niet verkoopen wat ze vervaardigt; in sommige takken, bijv. in de textielnijverheid in Twente en Brabant, werkt men verkorte tijden om de over-productie tegen te gaan. Het schijnt dwaasheid in dezen tijd van over-productie te spreken, terwijl wij weten, dat er een ontzaggelijk tekort is in de productie, maar we weten ook, dat vele, vroeger welvarende volken, voorheen onze grootste afnemers, tot den bedelstaf zijn gebracht, of in economisch opzicht buiten de gemeenschap geplaatst, gesloten en afgesloten staten zijn geworden.

Deze algemeene malaise, waaraan wij in de eerste plaats de crisis ook in ons land te wijten hebben, buiten beschouwing latend, wil ik mij bepalen tot de oorzaken van de buitenlandsche en met name de Duitse concurrentie in ons eigen land en de middelen, die wij kunnen gebruiken om deze concurrentie te bestrijden.

Twee populaire begrippen, die wel aanleiding gaven tot misverstand, moeten hierbij worden bestreden. In de eerste plaats is het goed in te zien, dat de naam van den boeman „slechte valuta” vaak ijdelijk gebruikt is. Zeer duidelijk heeft bijv. in het Januari-nummer van den „Economist”, Prof. Verrijn Stuart de foutieve redeneering over den invloed van slechts lage valuta bestreden. Niet de lage valuta op zichzelf, maar de groote stijging en daling der verhoudingscijfers zijn de euvelen, die in- en uitvoer bedreigen. En al zal menig een bij professors' betoog geneigd zijn te zeggen, dat het er niet veel toe doet of hij van de kat of den kater gebeten wordt, en het voldoende is dat hij de pijnlijke plekken voelt, het is toch goed, dat wij niet alle heil wachten van een rijzing van den markenkoers, terwijl onze hoop op stabiele koersen gevestigd moet zijn. Als deze er eenmaal zijn, zullen ook voor de buitenlandsche concurrentie weer normale omstandigheden intreden.

In de tweede plaats zij er nog eens op gewezen, dat hier van „dumping”, dat is op de buitenlandsche markt verkoopen beneden kostprijzen, omdat men op de binnenlandsche markt hoge prijzen maakt, geen sprake is. Integendeel, allerlei Duitse artikelen, maar vooral half-fabrikaten worden op onze markt tegen veel hoogere prijzen afgezet dan in Duitschland.

Wil men een meening vormen over maatregelen, die wellicht te nemen zijn tegen de gevaren, die onze industrie bedreigen, dan is het noodig vóór alles te weten waarin deze laatste bestaan. Daarbij spreek ik alleen over de binnenlandsche moeilijkheden tengevolge van goedkoope buitenlandschen invoer.

Daaronder lijdt dan in de eerste plaats de metaalindustrie in al haar vertakkingen. In z.g. constructiewerk kunnen de Nederlandsche fabrieken niet concurreren tegen Duitse offertes. Deze zijn dik-

wijls 30 of 40 pCt. lager, soms nog meer; met stoommachines, drijfwerk, locomotieven, pompen, waggons, stoomketels, is het niet veel beter. Zien wij naar andere industrieën, dan is door de textiel- en confectione-, door de leder- en schoenen-industrie tegen de prijzen van Duitschland niet te leveren. In de papier-industrie is de toestand even slecht of nog slechter wat den Duitschen invoer betreft; de houtzagerijen hebben het aan te zien hoe gezaagd hout voor woningbouw tegen prijzen worden ingevoerd, die ver beneden de hunne liggen; Duitse chemische fabrieken leveren tegen abnormaal lage prijzen. En wat de talloze klein-industrieën betreft, ieder weet uit eigen ervaring, dat „billig und schlecht” weer volop in eere is, want voor vele artikelen moet het laatste deel van de qualificatie aan het eerste worden toegevoegd.

Ervaringen in het laatste opzicht opgedaan, kunnen eenige troost geven. Vele Duitse fabrieken zijn wel goedkoop, maar ook van minder kwaliteit dan vroeger het geval was, en ondanks onze bekende Nederlandsche voorkeur voor buitenlandsche artikelen, komt men wel eens bedrogen uit. Fabrikaten, die bekwaamheid eischen bij de werklieden, zijn achteruit gegaan in kwaliteit, want de bekwaamheid en voor alles de vroegere zorgvuldigheid ontbreken dikwijls. Ieder fabrikant, die Duitse werktuigen gebruikt, die vroeger onberispelijk waren, weet hoeveel daaraan thans weelal ontbreekt. Dit geldt niet alleen van oorlogs-, maar ook van na-oorlogs-industrie. In den oorlog zijn veel van de beste leiders en de knapste werklieden gevallen; veel fabrieken zijn nog gesed-organiseerd, al is men bezig zich op bewonderenswaardige wijze aan te passen aan nieuwe toestanden.

Met deze gewijzigde toestanden hangt echter samen — en hiermede komen we tot het scherpste Duitse concurrentie-wapen — dat de loonen belangrijk lager werden dan voor den oorlog. Natuurlijk zijn ze wel gerezen in verband met de waardevermindering van het geld, maar niet in verhouding. Over het algemeen is het zóó gegaan, dat in den oorlog de loonen abnormaal stegen wegens de groote behoefte aan de vervaardiging van alles wat voor de oorlogsvoering noodig was. Na den oorlog, toen bij ons juist de groote loonstijging intrad, gingen de Duitse loonen betrekkelijk weinig omhoog, hoe geweldig de Mark ook in waarde daalde. De werklieden voelden, dat de gouden tijd voorbij was, waarin de onverstane arbeidersvrouw in de „delicatessen”-winkels of in modemagazijnen de toen reeds voor den middenstand onbereikbare prijzen „unvervroren” betaalde. Zij moesten zich wennen aan een sober leven met zeer ingekrompen behoeften en bovendien zouden die behoeften toch niet te bevredigen zijn geweest wegens gebrek aan aanvoer en onvoldoende binnenlandsche productie; in het laatste jaar van den oorlog had men dat alles al bitter ervaren! Bovendien zijn de levensvoorwaarden van beambten en middenstand — nu eens de O.W.'ers of Schieber daargelaten — nog veel slechter. Voor jalouzie is dus zeker geen reden. Het is daaraan dunkt mij toe te schrijven, dat ondanks de revolutie, ondanks socialisatie-gepraat, tóch de werklieden en fabrieksbeambten in Duitschland met loonen en salarissen genoegen nemen, die in gulden uitgedrukt, ver beneden de onze blijven.

De Duitse bevolking heeft zich aan een lagen levensstandaard aan te passen, de onze daarentegen heeft zich, door omstandigheden buiten haar eigen verdienste, tot den hoogsten levensstandaard van Europa weten op te werken en denkt er natuurlijk ongaarne aan daarvan afstand te doen. Onze industrie kan echter dientengevolge niet met de Duitse concurreren. Dat zoude zij alleen kunnen doen ondanks hooger loonen en onkosten, als de productie per werkmán hier te lande veel hooger of beter was dan daar. En hiervan is voorloopig, ondanks de straks genoemde bezwaren, die op het oogenblik in Duitschland ondervonden worden, geen sprake! Het zoude

kunnen zijn, dat de Duitschers tengevolge van slechte levensomstandigheden achteruit gingen, maar den aard van dit krachtige volk in aanmerking nemende, geloof ik, dat het tegenovergestelde het geval zal wezen, dat zij er n.l. door stoere werkzaamheid in zullen slagen door grootere intensiviteit bij de productie, deze te vergrooten en daardoor tevens weer tot hooger levensstandaard op te klimmen. Mocht dit laatste hun gelukken zonder de productie duurder te maken, dan zoude de concurrentie met ons volk in even sterke mate blijven bestaan. Wij mogen in ieder geval gegronde hoop koesteren, dat deze lage loonen niet van blijvenden aard zijn.

De tweede oorzaak der tegenwoordige scherpe Duitse concurrentie is gelegen in het feit, dat onze industrie van Duitschland's hulp — al treedt hier gelukkig met den dag groter verbetering in — afhankelijk is voor verkrijging van haar grondstoffen en materialen. Dit geldt voor steenkolen over de geheele linie en in allerlei industrieën voor bepaalde artikelen, bijv. in de chemische industrie, de papierindustrie, de metaal-industrie voor bepaalde grondstoffen, enz. En om financiële redenen en ter wille van de binnenlandsche maatregelen zijn de prijzen dezer materialen en grondstoffen bij levering hier te lande veel hooger dan in Duitschland. Terwijl men, gelijk ik boven aanduidde geheel ten onrechte, bij de tegenwoordige Duitse economische politiek dikwijls nog van „dumping” spreekt, heeft hier het tegenovergestelde plaats en het gevolg is zeer onaangenaam voor onze industrie. In vroeger jaren heeft onze metaal-nijverheid, vooral de kleine scheepsbouw, zeer geprofiteerd van de werkelijke „dumping”, toen de Duitse industrie in ons land de grondstoffen voor de verdere verwerking veel goedkoper leverde dan in het binnenland; thans lijden wij onder het omgekeerde systeem. In dit opzicht is de tegenwoordige conjunctuur leerrijk, want men moge verbetering verwachten en zij moge niet geheel uitblijven, als wij aandringen op gelijkstelling van prijzen, indien de door den „Oppersten Raad” gestelde eischen ingewilligd worden, gaan wij een lange periode tegemoet, waarin de grondstoffen ons door Duitschland te leveren, kunstmatig duur zullen worden gemaakt. Het zal goed zijn daarmede rekening te houden en als b.v. in den laatsten tijd de vraag wordt gesteld of de jonge ijzer- en staalindustrie, die te Velzen in 1922 aan het werk zal gaan en te Zuilen reeds binnen zeer korten tijd haar eerste schrede op een moeilijk pad zet, wel levensvatbaar zal zijn bij de gewijzigde wereld-constellatie, moet deze vraag met het oog op de hooge belastingen, die in welken vorm dan ook op den Duitschen uitvoer van grondstoffen zullen drukken, bevestigend beantwoord worden. Om dezelfde redenen zal, naast de verhooging der loonen, verhooging van onkosten, de scherpte der Duitse concurrentie verminderen.

Voor het oogenblik echter, is de naaste toekomst voor bijkans onze geheele industrie nog zeer donker en houdt de vraag regeering en nijverheid ernstig bezig of en welke maatregelen kunnen worden genomen om verbetering te brengen.

In de eerste plaats moet de regeering veel meer dan zij tot dusverre deed haar invloed aanwenden om de moeijkheden die Duitschland maakt en de lasten die het oplegt ten naadele speciaal van onze „veredelings”-industrie — om het Duitse woord even te gebruiken — weg te nemen. Het het sluiten der crediet-overeenkomsten heeft men, voor zoover ik als buitenstaander hierover kan oordeelen, wat dat punt aangaat een goede gelegenheid ongebruikt gelaten. Daar de verschillende regeeringsorganen wegens de lage prijzen of omdat ze daar ter markt moeten gaan, werk in Duitschland plaatsen, hebben wij echter nog kans, dat deze organen invloed uit kunnen oefenen ter wille van onze industrie en ons geheele volk, dat bij levering van goedkoope grond-

stoffen gebaat is. Hierop is sinds vele maanden aangedrongen; wij bespeuren helaas nog niet, dat in deze zaak ernstig wordt gewerkt.

Wegneming van onnoodige lasten in het eigen land mag met klem gevraagd worden. Voor zoover deze nog uit den oorlogstijd overbleven mag op haar wegneming wel gerekend worden. Op grondige wijziging van de nieuwe arbeidswet in de richting van verruiming ten behoeve van industrieele eischen, is thans misschien met hoop op goeden uitslag aan te dringen. Van geen der Nederlandsche sociale wetten in deze eeuw gemaakt, is zoo spoedig na haar invoering gebleken hoe vele bezwaren, daartegen ingebracht, gegronnd waren. Aan deze bezwaren tracht men thans tegemoet te komen door faciliteiten bij de toepassing van uitzonderingsmaatregelen. Wetswijzigingen zullen noodig zijn. Misschien geeft de behandeling in de Belgische volksvertegenwoordiging van de 48-urige (niet 45-urige) werkweek, waarbij een amendement is aangenomen om verlenging van werktijd mogelijk te maken door overleg tusschen werkgever en werknemer, een vingerwijzing. In ieder geval zal het aan de Regeering mogelijk zijn aan de bezwaren tegen haar sociale wetgeving tegemoet te komen en heeft ze het in haar hand bij nieuwe wetten, bijv. de ziekwet, in andere, voor de industrie minder kostbare banen te gaan.

Zóó zijn er nog andere middelen van meer of minder ingrijpende betekenis, die misschien in den tegenwoordigen concurrentiestrijd met het buitenland, de levensvoorwaarden van onze industrie kunnen verbeteren. Het is, vreemd genoeg, nog altijd noodig er op te wijzen, dat staats- en gemeentelijke autoriteiten uit een zeker soort onpartijdigheidsmanie, die speciaal Hollandsch is, werk in het buitenland bestellen, dat met eenig overleg en goeden wil in ons land te bestellen ware.

De hoofdvraag echter, waarom het bij velen gaat, is deze: kan en moet de Staat niet ingrijpen door invoering van beschermende rechten of beter nog door volledige invoerverboden met toepassing van concettige middelen? Passen voor de ernstige kwalen niet krachtige middelen?

Toegevende, luidt het antwoord, dat de kwaal voor het oogenblik ernstig is, moet toch de wedervraag rijzen of de aanbevolen middelen tot verbetering zouden leiden, of deze middelen in tegendeel nog niet erger zouden blijken dan het te bestrijden euvel?

Voor een algemeen debat over vrijhandel of bescherming is het thans en hier niet het oogenblik of de plaats. Maar als wij bijzondere gevallen nagaan, moet toch van bescherming gezegd worden: zeker niet nu en niet voor de thans meest bedreigde industrie.

Zien we even naar de meest gehandicapte bedrijven, dan treedt bijv. de houtzagerij op den voorgrond. Het is hoogst onaangenaam voor die industrie te moeten aanzien, hoe voor den woningbouw naast de deur gezaagd en ten deele getimmerd hout tegen een lageren prijs wordt ingevoerd, maar welke fabrikant met eenigszins ruimen blik zoude er over denken door uitzonderingsmaatregelen den volkswoningbouw te willen belemmeren of nog duurder te maken dan ze reeds is.

En geldt dit zelfde niet evenzeer voor zooveel andere artikelen, bijv. schoenen en confectie-artikelen, die thans eindelijk na de schromelijke duurte wat lager in prijs komen te staan. Zoude één regeering den moed hebben daartegen in te gaan?

En bovendien, welke bezwaren rijzen onmiddellijk voor onze geheele export-industrie! Wij kunnen het allerbest de moeijkheden in het binnenland bestrijden door den export te verbeteren en de kans daartoe bestaat, want de toenemende invoer kan niet anders dan met uitvoer gepaard gaan. Zullen we nu, terwijl elke gelegenheid tot export-vermeerdering gebruikt moet worden, grond- en hulpmaterialen door den invoer daarvan te bemoeijken duurder maken? Zullen we ter wille van metaal-, electriche-, of papier-indu-

strie bijv. de gebouwen en werktuigen en elektrische apparaten voor de textiel-industrie, die van export moet bestaan, of het papier dat deze voor verpakking gebruikt, door hooge invoerrechten treffen?*)

Het is treffend, dat de grootste nijverheidsverenigingen zich tegen bescherming of invoerverboden verzetten, dat, om een enkelen naam te noemen, de Handelsvereniging van metaal-industrieelen, die lang niet alleen uit principieele vrijhandelaren bestaat, zich eenstemmig tegen het nemen van uitzonderingsmaatregelen op dit terrein heeft uitgesproken.

Ik geloof niet te bound te spreken als ik meen te mogen zeggen, dat verreweg het belangrijkste deel van onze nijverheid door maatregelen als invoerrechten, niet zoude worden gebaat en die niet wenscht.

Moet men daarom, het andere kwaad kiezende, zeggen: geen bescherming, maar onbepaalde steun aan werklozen?

Ik hoop te hebben aangeduid, dat de tegenwoordige zeer ongunstige toestand, voor zoover deze aan de concurrentie met landen met slechte valuta te wijten is, waarschijnlijk van voorbijgaanden aard is, en, dat deze concurrentie ons moet prikkelen, en ons ook gelegenheid geeft, tot uitvoer aan den anderen kant. Voor zoover de ongunstige toestand aan de algemeene malaise te wijten is, is zij van nog ernstiger aard en zal zij ons langer hinderen. Hoe groot de werkloosheid (dientengevolge zal kunnen stijgen, is nog niet te voorzien. In de eerste plaats zal echter ernstig overwogen moeten worden, of in vele gevallen hier werk van binnen- en buitenland te verkrijgen is door lager prijzen. Daartoe zullen rente van het kapitaal of loon van den arbeid of beide moeten dalen. Daarbij bestaat de vraag of kapitaal tegen lage rente beschikbaar is en of de arbeid niet elders emplooi zal kunnen vinden zonder verlaging van loonen. Daarbij is bijv. te denken aan den arbeid in het bouwbedrijf, waar de loonen wegens de groote vraag zoo abnormaal gestegen zijn. Indien andere werklieden naar dit bedrijf overgaan, zoo kan ook hierin verbetering komen.

In ieder geval is het aan te bevelen, dat Staat en Gemeenten zoo voorzichtig mogelijk zijn in het verleen van werklozen-steun door uitkeeringen of subsidies. Wanneer daardoor de noodzakelijke loonsdaling om tot betere toestanden te komen, of overgang van werklieden naar andere bedrijven wordt tegengegaan, is deze steun zeker uit den boeze te achten. Meermalen is in dat verband reeds gewezen op de diamant-industrie met hare krachtige organisatie, waarvoor ik alle bewondering heb. Maar is voor zulk een krachtige industrie voortdurende rijkssteun bij de chronische werkloosheid in dit bedrijf van weelde-industrie, noodig en goed? Is het rationeel, dat Hollandsche textielarbeiders, die even over de grens in Duitschland werken, steun ontvangen uit onze staatskas als toeslag op het in markten uitbetaalde en daardoor te lage Duitsche loon? Dit is Hollandsche protectie voor de Duitsche spinnerijen! En in den grond werken allerlei subsidies voor werklozen-steun op dezelfde wijze, al is dit niet altijd zóó te zien als in het laatstgenoemde geval!

Het is natuurlijk moeilijk hier algemeene regelen te geven, maar wél is in het belang van een algemeene geleidelijke ontwikkeling tot gezonde toestanden zeer groote voorzichtigheid bij de steunregelingen geraden.

De Minister van Arbeid heeft bij gelegenheid der interpellatie van den Tempel gezegd, dat maatregelen in overweging zijn om de Industrie te laten betalen voor den werklozen-steun. Het geld daarvoor moet ergens gevonden worden, maar het mag toch wel gevraagd worden, of het door de industrie moet worden opgebracht op het oogenblik, dat men enquête houdt naar de middelen hoe deze te steunen is!

*) [Zie pag. 52 van dit nummer. — Red.]

De Staat moet en kan belemmeringen wegnemen, moet en kan zuiniger zijn in het algemeen beheer.

In dit verband mag zeker gewezen worden op het Wetsontwerp tot Staatselectricificatie. Zoude de Minister onder druk van de tegenwoordige omstandigheden niet terug komen, op het zoo uiterst kostbare voorstel tot overneming en inbrenging van de bestaande elektrisch centrales in een staatsbedrijf? Behalve op vele andere gronden is dit denkbeeld af te keuren, daar de uitvoering zeer kostbaar zal wezen en de exploitatie jaarlijks terugkeerende deficitien voor het Rijk zal brengen.

Staat en gemeenten mogen niet aarzelen zoo noodig het voorbeeld te geven ook op het gebied van loonsverlaging, moeten terugkomen op de dwaasheid van 45-urigen werktijd in allerlei bedrijf, waar zulk een korte werktijd noodig noch nuttig is. Door meer arbeidslevering kan voorloopig loonsverlaging wellicht voorkomen worden.

Door verstandig en commercieel optreden van openbare besturen zal direct en indirect de industrie geholpen en gesteund kunnen worden. Dan zal deze zich verder zelf wel weten te helpen zonder de gevaarlijke hulp van het tweesnijdend zwaard van protectie of invoerverboden.

C. F. STORK.

SOCIALISATIE VAN DEN STEENKOLEN- MIJNBOW.

VI.

(Nieuwe voorstellen en gegevens).

Op 1 December kwam de 2e verzoeningscommissie van 14 leden in Essen samen, en op 6 December werd bekend, dat zij uiteen gegaan was in afwachting van gegevens die verzameld werden over een nieuw plan om de mijnen van de tegenwoordige bezitters wel te onteigenen, maar aan hen in huur te geven. Ondanks de aanmaning der regeering aan den Rijks economischen raad om spoed te betrachten met haar advies opdat de regeering er mede rekening kan houden bij de samenstelling van haar wetsontwerp; is tot heden nog niets meer bekend geworden.

Toch zijn er gegevens, waaruit op te maken valt in welke richting zich de verzoening beweegt. Allereerst komt daarvoor in aanmerking het plan Beckmann-Erkelenz. Beiden zijn vertegenwoordigers, de één van beampten, de ander van arbeiders niet uit het mijnbedrijf, en in politieken zin te beschouwen als demokraten. Het plan heeft de duidelijke strekking om de macht van trustmagnaten te breken en tevens aan den populair-politiek eisch tegemoet te komen, dat de kolenvoorraden staatseigendom zullen zijn en blijven. Dit laatste wordt vooropgesteld, doch om de hoogste en zuinigste kolenproductie te verkrijgen zal de exploitatie in handen gegeven worden van de vrije onderneming, die het exploitatierecht verwerft door pacht. De hoogte van de pachtsom zal bepaald worden door een vrije inschrijving, maar zal tevens met de kolenprijzen op en neer gaan. Afspraken bij de inschrijving kunnen worden tegengegaan door ook den Staat daaraan te doen deelnemen. Tegenover syndicaat en trust wordt aldus de vrije concurrentie hersteld. Bovendien zullen ook de arbeiders gezamenlijk eene mijn-onderneming kunnen pachten en daarbij door Staatsbankkredieten geholpen worden. Wat het winst-aandeel der arbeiders betreft wordt tegenover de individueele Klein-Actie gesteld een gezamenlijke deelname der arbeiders door een „Arbeitsgesellschaft”, die onmiddellijk 1/3 van de reserves verkrijgt, en na rentebetaling op kapitaal en reserves voor de helft in de overige winst mededeelt. Naast dit plan staat het op 11 Januari bekend geworden socialisatie-program van de christelijke vakverenigingen, wier leider Imbusch in de verzoeningscommissie zitting had. Een vertaling van dit program is aldus:

1. De bodemschatten aan kolen worden overgedragen in het bezit van het gezamenlijke volk.

2. De exploitatie wordt aan de tegenwoordige bezitters overgelaten. Ter verzekering van een vakkundigen afbouw worden pachtcontracten van langeren duur afgesloten en voorzorgen genomen dat de pachtcontracten tijdig vernieuwd kunnen worden.

3. Van de bezitters wordt voor het ter hunner beschikking laten van de bodemschatten ter exploitatie een heffing gedaan, in overeenstemming met de waarde der betreffende kolenafzetting.

4. De in mijnbouw werkzame personen moeten belang krijgen bij de productie.

5. De samenvoeging van den mijnbouw op den grondslag van het „Kohlenwirtschaftsgesetz” wordt aangehouden en verder ontwikkeld. Doelmatig was b.v., dat de prijzen niet meer door den rijkskolenbond en de commissie uit den rijkskolenraad, doch alleen door de laatste vastgesteld werden.

6. Bepierking van de winst in den mijnbouw, Over die winsten maakt men zich zeer veel verkeerde voorstellingen. Zij zijn niet zoo hoog als bijna algemeen aangenomen wordt. Dit sluit niet uit, dat toch in vele gevallen, ongerechtvaardigd hooge winsten gemaakt worden. Deze moesten aan 't gezamenlijke volk dienstbaar gemaakt worden. Dat is mogelijk, wanneer men het in mijnbouw belegde kapitaal een matige rente toestaat, doch de hoogere winsten grootendeels voor sociale en andere doeleinden door belasting heft, zonder het streven naar hoogere winst te dooden.

7. Het scheppen eener bevredigende positie voor de in het bedrijf werkzame arbeiders en beambten.

De bedrijfsradenwet moet naar den geest toegepast worden en eventueel verbeterd. Hoe minder de bedrijfsleiders zich daarmee innerlijk verzoenen, zooveel scherper moeten de dwingende voorschriften uitgewerkt worden.

Hierbij kome de invoering der kleine aandelen, die wegens de noodzakelijkheid der kapitaalvorming niet ontgaan kan worden.

In dit program is als 't ware een nieuw practisch plan ontworpen, dat voor de machtige centrumspartij tegelijk een politieke beteekenis heeft.

Alvorens nog in eene samenvatting de positie van de socialisatiekwestie te overzien, zij hier teruggekomen op de redenen, die eenige ontzuivering gebracht hebben bij hen, die van de socialisatie der mijnen niet alleen ideëele resultaten, maar ook materiele gevolgen verwachtten voor Duitschland's wederopbouw. De redenen liggen niet in argumenten en beweringen, doch in de feiten en cijfers. Waar het plan-Lederer der 2e socialisatiecommissie zooveel duidelijker als de voorstellen van de 1e commissie deden zien, dat de „Kohlenwirtschaft” van de gemeenschap in wezen slechts een anderen vorm was voor het staatsbedrijf, — naar de bedoeling een betere vorm, maar naar deskundige verwachting een slechtere, — doken allereerst de vergelijkende cijfers weer op der vroegere ervaring. Het is nuttig deze hier — zij het zonder verdere beoordeeling — te vermelden. In een vroeger stadium, toen de socialisatie-voorstellen zelve het staatsbedrijf veroordeelden, hadden die weinig zin, doch naar mate die veroordeeling op den achtergrond geraakt, verkrijgen zij ter verklaring van den meeningstrijd in Duitschland nieuwe beteekenis. De „Leistungsfähigkeit” van de mijnondernemingen moet blijken uit twee dingen: 1o. den prijs waarvoor de kolen geleverd kunnen worden, en 2o. de ontwikkeling die aan het bedrijf gegeven wordt, waardoor de slapende waarde der in den bodem liggende kolen langzamer of sneller gerealiseerd wordt.

Wat de prijzen betreft geldt het volgende staatje voor de gemiddelden eenerzijds der particuliere Westfaalsche mijnen, anderzijds der staatsmijnen in het Saargebied.

Per ton kosten de kolen gemiddeld in marken:

van:	in particuliere mijnen	in staatsmijnen	hoogereprijs staatsmijnen
1881—1885	4.91	6.54	1.63
1886—1890	5.55	6.96	1.41
1891—1895	6.90	8.27	1.37
1896—1900	7.40	8.73	1.33
1901—1905	8.51	10.52	2.01
1905—1910	9.61	11.26	1.65

Het staatsspoorwegbedrijf betaalde voor locomotiefkolen per ton gemiddeld:

in:	uit het Ruhrgebied	uit het Saargebied
1893	8.00	10.84
1898	9.50	13.98
1905	10.50	14.06
1911	11.85	14.80

Wat het tempo der ontwikkeling van het mijnbedrijf betreft geven de volgende cijfers een denkbeeld. Het percentage in de totale Deutsche kolenproductie verdeeld over drie groote districten was:

in:	voor 't Ruhrgebied geheel particulier	voor Boven Silezië deels staatsbedrijf	voor 't Saargebied alleen staatsbedrijf
1860	46.6	24.7	19.5
1880	53.0	23.8	12.6
1890	55.2	26.2	9.4
1910	59.9	24.4	9.3
1913	60.2	22.8	8.9

De productiestijging in procent tegenover het voorgaande jaar was:

in:	voor 't Ruhrgebied	voor 't Saargebied	Silezië staatsbedrijf	Silezië particulier bedrijf
1891	5.45	2.86	1.88	5.99
1899	7.14	2.93	0.81	5.39
1900	9.11	4.12	3.75	6.36
1906	17.40	4.63	7.43	10.38
1907	4.39	3.94	0.83	10.55

Naast deze cijfers, waartegenover opgemerkt werd dat de kolengebieden sterk van elkaar verschillen en niet onderling vergeleken mogen worden, is bovendien gewezen op de proef met de mijn „Hibernia” in Westfalen, die als particulier bedrijf belangrijke dividenden uitdeelde, doch daarmee ophield toen de aandelen aan den Staat waren overgegaan, ofschoon de proef juist beoogde de geheele organisatie onveranderd te laten op eenzelfde basis van cijfers en feiten is het rapport opgebouwd van den „Geschäftsführer” van den rijkskolenraad Röngeter, waarnaar reeds vroeger verwezen werd. Een vast middelpunt van zijn betoog is de volgende kostprijs vaststelling van een ton kolen als een gecontroleerd gemiddelde, en waar uit te zien is, welke beteekenis de ondernemerswinst heeft ten opzichte van andere factoren:

Loon en salaris.....	91 M.
Hout	15 „
Ander materialen	40 „
Verder onkosten, premien, enz.	22 „
Toeslag woningbouw	6 „
„ levensmiddelen	2 „
Kolenbelasting en andere belasting.....	40 „
	216 M.
Rabat voor handel 3 %.....	7 „
	223 M.
Ondernemerswinst	2 „
	225 Mk.

Deze cijfers¹⁾ zijn zeker ontzuivering, wanneer het aandeel van de werknemers, van het rijk (door belasting) en van de ondernemerswinst vergeleken wordt. Vooral hierom, daar blijkt hoe gemakkelijk de ondernemerswinst verdwijnt indien de kolenprijs laag gehouden wordt, en de productie minder, dus duurder wordt.

Dat die ondernemerswinst van 2 Mk. geen fictie is blijkt uit de cijfers voor de grootste en beste West-

¹⁾ Zie noot volgende pagina.

faalsche mijnen, die Röngeter in 't volgende staatje samen vat.

	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919
HarpenerBergbau	1.08	0.83	0.79	1.40	1.38	1.37	0.69
Hibernia	1.66	1.11	1.71	2.08	1.47	1.03	0.13
Consolidation	2.35	1.31	2.47	2.37	2.00	2.32	1.81
Essener Steink. Bergw.	0.76	0.94	1.00	1.22	1.43	1.82	2.08
Constantien der Grosse	1.43	0.98	1.25	1.61	1.74	1.44	1.18
Graf Bismarck	1.78	1.42	1.34	1.41	1.73	1.72	0.89
König Ludwig	1.26	0.86	1.07	1.54	1.83	1.12	1.64

Deze cijfers zijn bovendien sterk geflatteerd omdat zij berekend zijn uit een winst, die ook de opbrengst nevenproducten van de kolendestillatie omvatten. Zonder verder op het kalme betoog van Röngeter in te gaan zij verwezen naar twee nieuwe rapporten.

Het jongste van de hogere mijnbouwbeambten, dat zijn zij, die; zonder bedrijfsleiders (directeuren) te zijn, toch een verantwoordelijkheid in het bedrijf dragen, is van Januari 1921 en is gelijkgesteld als dat van Röngeter, door dat het erop wijst hoe het verdwijnen van de winst en het omslaan in verlies (eventueel het verhoogen van den kolenprijs en het verminderen van de opbrengst) van kleinigheden afhangen, waarop zich in het vrije bedrijf alle aandacht moet concentreeren. Van meer beteekenis is het doorwerkte rapport van de Bergbauverein in Essen, gepubliceerd in de Glückauf van 23 en 30 October 1920. Hier zijn vooral de bedrijfsleiders aan het woord, en zij hebben ter ondersteuning van de resolutie der Deutsche Bergbauvereinen zich bij uitstek op cijfers beroepen. Allereerst bestrijden zij de meening, dat de kolennijbouw in het Deutsche economische leven een monopolistische plaats innam, met cijfers. Het Rijnsch-Westfaalsche kolensyndikaat leverde in 8 verkeersdistricten van het Deutsche spoorwegnet meer dan 50 pCt. der verbruikte kolen (55—87 pCt.), in 7 verkeersdistricten van 10—50 pCt. en in 14 verkeersdistricten minder dan 10 pCt. Bovendien wordt er op gewezen, hoe de Staat door de spoorwegtarieven in staat was elke poging om van een monopolie misbruik te maken te onderdrukken.

Het uitvoerig is het rapport over de rentabiliteit van het mijnbedrijf, dat zoo'n reusachtige ondernemerswinst zou opleveren. Met uitvoerige statistieken wordt aangetoond, dat dit een fabel is. Het in mijnen belegde kapitaal, dat aan een groot verliesrisico is blootgesteld en van 10—15 jaar zonder rente blijft, verkrijgt gemiddeld evenveel dividend als in andere industrieën, en zelfs minder dan b.v. chemische industrie, glasindustrie, zijdefabrikage, verzekeringsbedrijf, tabaks- en bekleedingsindustrie. In 't bijzonder is de gemiddelde winst in Deutschland minder dan in België, Engeland en Frankrijk geweest.

Ten slotte zij nog een belangrijk staatje aangehaald, waarvan de grafische voorstelling bijzonder sprekend is, die aangeeft, hoe zich het bedrag der loonen en sociale uitgaven verhoudt tot de winst voor de gezamenlijke Westfaalsche mijnen:

¹⁾ Ter vergelijking geven wij hierbij de door het Mines Department of the Board of Trade gepubliceerde Kostprijsberekening van een ton Engelsche Kolen geldende, voor het tweede Kwartaal van 1920

Loonen	25/5.72
Hout en ander materiaal	5/2.63
Andere kosten (adm. salarissen, assur., herstellingen, algem. onk. enz.)	2/4.70
Royalties	-/7.64
	33/3.69
Minus opbrengst van aan mijnwerkers verkochte kool	-/1.71
Netto kosten	33/6.98
Winst	3/0.32
Opbrengst	36/7.30

[De marge was toentertijd in Engeland dus nog aanzienlijk grooter, dan ze volgens bovenstaande Deutsche cijfers is. — Red.]

Jaar	Arbeids- loon	Sociale uitgaven	Winst	Van totale opr. aan arbeiders	aan winst
1910	531.9	69.6	88.6	85.72	14.28
1911	566.8	72.9	101.4	84.83	15.17
1912	650.6	79.9	117.3	84.72	15.28
1913	755.3	83.1	122.9	86.00	14.00
gem. 1910/13 ..	626.1	76.4	107.6	85.34	14.66
1914	661.2	79.8	81.6	89.02	10.98
1915	577.1	62.1	104.4	85.06	14.94
1916	715.3	65.3	129.3	84.69	15.31
1917	959.1	79.3	142.0	87.10	12.91
1918	1.181.1	100.2	128.1	90.22	9.78
1919	2.161.5	169.9	79.4	96.46	3.54

Ofschoon niet te verwachten was, dat alle ijveraars voor de politieke „volsocialisering” door de koelte van feiten en cijfers bereikt werden, of wel dat een politieke lijn van zoo groote strakheid als de socialisatie door 't gewicht der cijfers opeens zou omzwenken, kregen de gegevens, die hiervoor zeer kort zijn aangeduid, toch zeer groote beteekenis, zoodra de economische socialisatie overwicht op de politieke verkreeg, en zooals dat bij dit onderwerp behoort van de publieke tribune naar de binnenkamersche onderhandeling werd verlegd.

De positie der socialisatie schijnt op dit oogenblik aldus geworden te zijn.

De wettelijke ontengening der mijnbezitters en de organisatie van den onteigenden bedrijfstak centralistisch en vrijwel zuiver horizontaal, zooals die zich aanvankelijk als een grootsche en „einheitliche” (zoo was 't geliefde woord) grondslag voor één nieuw nationaal bedrijfsleven vertoonde, staat nog steeds recht op als een politieke eisch, wier verwezenlijking tot driemaal toe is beloofd, n.l. direct na de revolutie, na de Kapp'putsch, en na Spa. Aan beide zijden was er tot voor kort een ontevreden gemopper van weinig kracht, n.l. eenzijdig van de Spartakisten, die de socialisatie begrepen als een daadwerkelijke inbezitting van de mijnen door de arbeiders, waarvoor tweemaal in Westfalen een aanloop is gedaan, anderzijds van de bedrijfsleiders, die den ondergang van het trotsche mijnwezen tegemoet zagen. Daarin is thans verandering gekomen. Het gemopper is zoowel links als rechts omgezet of op 't punt omgezet te worden in een politieke eisch. De communisten gelooven niet meer, noch in de socialisatiebeloften, noch in de ontengening naar Russisch voorbeeld door een dictatuur, en achten het daarom ovenbodig en zelfs schadelijk plannen en schema's uit te werken. Recht daartegenover hebben de besprekingen in al de opeenvolgende commissies uitgewerkt, dat er voor de praktische plannen een politiek program is gevormd, waarmede de christelijke vakbeweging het eerst voor den dag komt.

Van een ontengening is daarin nauwelijks meer sprake. Wel echter komt daaruit duidelijk naar voren, zooals het ook reeds geschiedde in de interpellatie van den meerderheidsocialist Loeffler op 20 Nov., dat de steenkolenontginning uitgaat van het mijnrechtsbeginsel, dat de staat als rechtsvertegenwoordiger van de gemeenschap de bodemschatten bezit, en te zoeken heeft naar de vormen, waardoor dit bezit, dat slapende is, gewekt wordt tot een leven, dat de productieve bedrijvigheid van het geheele volk het meest ten goede komt.

Is. P. DE VOORS.

Januari 1921.

DJAMBI-EXPLOITATIE EN ANGLO PERSIAN.

De deadlock in de economische ontwikkeling der Koloniën, waartoe een motie van jaren geleden aanleiding gaf, doet natuurlijk eenige belangstelling ontstaan voor het nieuwe Djambi-ontwerp en het daarover geveene in dit tijdschrift.

Waarschijnlijk zullen de meeste lezers in No. 258 een misschien welgemeend pleidooi voor Staatsexploitatie gezien hebben, al munten enkele daarin voorkomende passages niet uit door duidelijkheid. Wan-

neer de heer Rueb in zijn verhandeling zegt: „Niemand betwist dat de Staat evengoed als de Koninklijke kan produceeren en veredelen”, met andere woorden de te bewijzen stelling bij voorbaat als axioma aanvaardt, komt dit het betoog niet ten goede.

Aan de uiterst zakelijke bestrijding van een anoniem schrijver in de volgende afleveringen is niets toe te voegen, aangezien deze blijkbaar over alle mogelijke gegevens beschikt. Maar ook in die dingen, waarin meerderen het met den heer R. eens zullen zijn, komen feiten aan 't licht, die tot nadenken stemmen.

Wanneer over het belang der groote Stoomvaart Mijnen bij een Staatsexploitatie van stookolie gesproken wordt, is iedereen 't hiermee eens. Wat zien we echter? De Staat heeft in Indië practisch 't monopolie der steenkoolproductie, een ideaal toestand volgens sommigen, maar ziet geen kans om zelfs sporen en trams van het hoog noodige te voorzien, voldoende blijkend uit het nu bij de 2e Kamer ingekomen adres dier Mijnen om stookolie.

Aller hoop is blijkbaar gevestigd op een onderneming, die bewezen heeft, dat als de grondstof er is, ze in voldoende mate weet te produceeren en niet onmachtig blijkt als de Staat. De laatste als compagnon in de zaak, zorgde slechts voor voldoende macht in de prijsbepaling voor haar eigen benoedigheden.

In No. 264, bladz. 49, geeft de heer R., om de voordeelen van het distributiebedrijf aan te toonen, een passage uit het laatste verslag der Anglo Persian, welke distributie tot en met dit jaar nog in hoofdzaak in handen der „Asiatic” (Kon. Shell) is.

Wel ligt de vraag voor de hand: Wat is die Anglo Persian?

Laten we beginnen met de moeder dier onderneming: de Burmah Oil Cy., opgericht in pl.m. 1901 als een zuiver Schotsche particuliere onderneming, waarin het Engelsche element slechts sporadisch voorkomt, was het zonder twijfel de meest succesvolle olieonderneming van 't Vereenigd Koninkrijk. Met een geleidelijk opgebouwd distributiebedrijf over geheel Voor-Indië beheerschte ze daar eenigszins de markt. De steun, die ze genoot, ten minste wat haar mededingers haar verweten, was, dat ze van haar in Indië gewonnen product geen invoerrecht betaalde, wat de Shell, die Russische petroleum en de S. O. C., die Amerikaansche invoerde, natuurlijk wel te betalen hadden. In een der debatten in het Lagerhuis over deze quaestie werd de Shell genoemd een niet „bona fide British concern”.

Pl.m. elf jaar geleden werd de Anglo Persian geboren; allermint ontbrak het aan belangstelling en zeker had de B. O. C. niet bij de Eng. regeering behoeven te komen voor kapitaal.

De verhouding tot de S. O. C. sloot die uit, maar wat zou het de Koninklijke, wier verhouding tot de B. O. C. zakelijk goed was, niet waard geweest zijn in de combinatie te worden opgenomen, te meer ze ongetwijfeld bekend was met waar het om ging!

Door de deelname der Eng. regeering met £ 2.200.000 werd ze op vriendschappelijke wijze uitgesloten.

Natuurlijk was er in 't parlement oppositie tegen die regeeringsdeelname en motiveerde Churchill dezen maatregel aldus: Zijn verhouding tot de olietrusts, zooals hij zich uitdrukte, was schitterend. Hun vaderlandsliefde, royaliteit en verdere verheven eigenschappen werden zeer gewaardeerd maar . . . de Engelsche Marine betaalde voor haar stookolie het dubbele van vroeger, reden waarom de regeering medezeggenschap in de prijsbepaling dier levensbehoefte hebben moest. Was de staat geen groot aandeelhouder in de Suez Kanaal Mij. geworden toen haar Koopvaardijvloot bij dien waterweg een zoo overwegend belang kreeg; waarom dan nu niet in een olieonderneming?

Businesslike opgevat!

Toen twee jaar later in de leidende Engelsche pers weer tegen die deelname gewerkt werd, waar 't be-

schreven was als dubbelen met 't geld der natie etc., deelde de Chairman der Anglo Persian op een meeting van aandeelhouders mede, dat ingeval de regeering eventueel rouwkoop had, hij bereid was direct een koper te vinden, die 10-, 20-, eventueel 40 miljoen bereid was te geven.

Een slechte belegging was het blijkbaar niet voegde hij erbij! Wien hij op 't oog had als eventueelen koper, kan men slechts gissen. Maar blijkbaar had de regeering allermint berouw over de „deal”, want toen nu onlangs kapitaalvergrooting plaats had, werd de regeeringsdeelname opgevoerd tot pl.m. $\frac{3}{4}$ van 't gewone aandelenkapitaal en schijnt dus de overeenkomst zeer bevredigend te werken.

In den Board of directors der Anglo Persian, bestaande uit 12 leden, waar we de hoofdmannen der B. O. C. in terugvinden zijn er twee: Lord Inchcape en Sir Edward H. Packe als vertegenwoordigers der Engelsche regeering. Maar niettegenstaande het hier een Britsche levensbehoefte geldt, waar haar bolwerk, de vloot, geheel van afhankelijk is, liet men, en hier kwam de commercieele zijde der regeering boven, de exploitatie over aan daarvoor bevoegden, die het bedrijf kenden en dit bewezen hadden, met het gevolg dat de A. P. in 1920 produceerde 400.000 ton benzine, welke hoeveelheid in '21 verdubbeld zal worden. De hoeveelheid lichtolie en stookolie is natuurlijk ver over 't miljoen ton. In de vaart of in aanbouw is een vloot van 1.000.000 ton d.w.; in de nabijheid van Swansea is een oliestad inmiddels verzezen en dit alles niettegenstaande de eigenlijke exploitatie plaats had in een land met ver van geregelde toestanden, getuige de vernieling der pijpleiding naar Abadan. Voeg hierbij een klimaat, dat het land in den zomer en niet ten onrechte den naam van hel der aarde heeft doen krijgen en waar meenderen der B. O. C. hun rustplaats vonden, dan dwingt een dengelijke energie bewondering af. Geleid door de vakmannen der B. O. C., gesteund met Britsch regeeringskapitaal, werd in denzelfden tijd een wereldbedrijf opgebouwd, dat we hier ons tevreden stelden met een motie! Kan het ellendiger? En wat doet die A. P. in Frankrijk? Een Fransche Mij. is opgericht met frs. 100.000.000, het kapitaal voor de helft genomen door A. P. en voor de helft door de Fransche regeering. En wat zien we de regeering doen van misschien het meest democratische land der aarde: Australië? The „Commonwealth Oil Refineries” Ltd. is opgericht met £ 500.000 kapitaal; deelnemers Anglo Persian en Australische regeering met natuurlijk in de overeenkomst, 't was in een ware democratie niet anders denkbaar, talrijke protectionistische bepalingen om vreemde concurrenten uit te sluiten! Het Engelsche gedeelte van N.-Guinea wordt nu vlijtig afgezocht door de geologen der A. P.

Merkwaardig komt hierin overal steeds naar voren: Staatsdeelneming, maar de exploitatie wordt overgelaten aan bevoegden, die in het bedrijf hun sporen verdiend hebben. Natuurlijk levert deze methode geen plaats voor theoretiseerende Specialiteiten!

Ook de schrijver in no. 264 schijnt weinig voor rechtstreeksche Staatsexploitatie te voelen en wanneer Djambi niet toevallig in Sumatra's binnenland lag, maar in Overijssel of Drenthe zouden de daarin gegeven conclusies niet onpractisch zijn. Die ligging in Sumatra's binnenlanden verbindt er „maren” aan waarvan de grootte slechts door weinigen geschat kan worden.

„Eenige boringen worden aangezet.” Kan het eenvoudiger?

Vermoedelijk is een groot deel van Djambi bedekt met oerwoud en zal de Lalan, die tot boven Moeara Bahar voor niet lange schepen bevaarbaar is, (een kleine 200 K.M. van den mond der Banjoe Asin) de beste transportgelegenheid aanbieden. Opgemerkt zij hier, dat toen de Koninklijke op Noord-Sumatra begon, zij haar materiaal gelost kon krijgen te Penang of Singapore. Voor 't verdere kon ze zelf zorgen. De hebbelijkheid van petroleum om op minder toeganke-

lijke plaatsen voor te komen speelt een zeer voorname rol. Onlangs kon men uit de bladen vernemen berichten over petroleum in Canada. Werkelijk heeft een exploring expeditie in de nabijheid van fort Norman aan de Mackenzierivier een bron aangeboord. De kosten van het vervoer van 't materiaal naar dit punt, aan een groote rivier gelegen, worden gegeven als volgt (gerekend van af de bewoonde wereld): per Eng. lbs. 4½ d. of £ 42 per ton gewicht. Groote colli £ 84 per ton. De kosten van het materiaal dus waarschijnlijk veel minder dan 't vervoer. Er wordt dus allerminst over te verwaarlozen bijzonderheden gesproken. Ook het miniatuur opgezette bedrijf: raffinage met blikkenfabriekje in Djambi vereischt toelichting, aangezien het toch niet gezet wordt om de zeer schaarsche bevolking van dat gewest met petroleum te voorzien. Is export van daar mogelijk?

Een der eerste dingen, welke de S. O. C. bij haar oprichting in de Ver. Staten deed, was alle minder goed gelegen raffinages af te breken en op gunstig gelegen terminals te herbouwen, bereikbaar met diepgaande schepen.

Vasthoudend aan dit beginsel wat goed blijkt te zijn, zou dus deze inrichting dienen te komen ergens aan een der minder bekende bochten der Banjoe Asin, een paar honderd kilometer van de vindplaats. De pijpleiding alleen zal eenige millioenen kosten. Zou men werkelijk denken, dat dergelijke bedragen maar geregeld door de volksvertegenwoordiging werden toegestaan voor een bedrijf, waarvan de productiviteit nog bewezen dient te worden?

In hoever onze regering vertrouwen kan hebben in een „intègre man, die geen eigenbelang in de zaak heeft” en „dus een objectief rapport levert”, bespreken we liever niet. Een kleine anecdote zij hier meegegeeld. De reis naar Indië makend en de zeekaart van Straat Jubal inziend (Roode Zee) zal men aan de Westzijde nabij het land van Zeitî en op de eilanden kleine cirkeltjes vinden met „petroleum wells”. De boringen dateerden van 't laatst der vorige eeuw. Er was olie, maar om het in hoeveelheden te vinden, die de exploitatie loonend zouden maken, bleek niet mogelijk, hoewel er voor Egypte dat voor kolen en petroleum geheel op import is aangewezen veel aan gelegen was.

Toevallig had schrijver eens een gesprek met iemand, die aldaar werkzaam geweest was. In een paar woorden was de zaak saam te vatten.

Wanneer men olie vond, gaf de exploiteerende Mij een bonus, maar wanneer men geen olie vond gaf een ander een veel grootere bonus.

't Resultaat laat zich denken! De volkomen isolatie of onbereikbaarheid van zulke plaatsen bevordert deze practijken.

Niet zoodra werd de zaak aangevat door een onder-Mij. der Koninklijke of na 't overwinnen van groote moeilijkheden boorde men olie aan en kreeg zelfs een maal veel te veel.

Zoovelen zijn geslaagd roept de schrijver uit, maar zou werkelijk 1 pCt. der bestaan hebbende petroleum-mijen succes hebben gehad?

Onveranderlijk was de doodsoorzaak: 't Onderschaten der moeilijkheden en gebrek aan bedrijfskapitaal. Heeft de Koninklijke dit zelf niet doorgemaakt in haar kinderjaren, afhankelijk als ze was van een beperkt terrein, toen na een kortstondigen voorspoed haar bronnen zout water gaven en de groote in time-charter genomen schepen, duizenden per dag kostend, naast elkaar te Sembilang lagen, wachtend op lading die er niet was?

Neem Tarakan, ontegenzegglijk een olieland, wat de tegenwoordige productie bewijst. Hun, die er oorspronkelijk werkten, zich met alles wisten te behelpen, ontbrak 't allerminst aan energie, maar 't kapitaal was spoedig verdwenen, toen onmiddellijk succes uitbleef.

Olie was er, maar de op slijkvulkanen gelijkende erupties bedierven alles. Ten slotte het royalty con-

tract met de Koninklijke en dank zij Ausdauer en ongelimiteerde middelen eindelijk succes tot heil van aandeelhouders van Tarakan en Koninklijke beide.

Neem de thans over de heele wereld bekende Shell”.

Oorspronkelijk reederij en distributiebedrijf vestigt ze zich als petroleumexploitante onder een Hollandschen naam te Balikpapan, een uitstekend gekozen punt.

In zeer korten tijd bleek er meer dan £ 1.000.000 verwerkt te zijn. De waarde van wat er lag was praktisch nihil en het Borneo avontuur had deze groote Mij. bijna den nek gebroken!

Een vergelijkende foto van Balikpapan Shell en Balikpapan Koninklijke bevattend een petroleumbedrijf waarvan moeilijk een voorstelling te maken is, geeft een idee van het kapitaal wat er thans verwerkt moet zijn!

Maar tevens levert ze misschien 't bewijs voor minder fanatiek dogmatisch aangelegden, dat ter bereiking van een economisch bedrijf met een miniatuur onderneming op dit gebied — in deze wereld — geen plaats meer is.

F. B.

* * *

N A S C H R I F T.

De vraag, in welke verhouding de Britsche Regeering deel heeft in de Anglo-Persian is voor het Djambi-ontwerp van groot belang. Hierom volgen hieronder, ter aanvulling van hetgeen dienaangaande in bovenstaand artikel wordt medegedeeld, enkele gegevens, ontleend aan de officiele stukken in 1914 door de Engelsche Regeering aan het parlement voorgelegd onder den titel „Agreement with the Anglo-Persian Oil Company Limited” [Cd. 7419].

Gelijk bekend, was de wensch verzekerd te zijn van voldoende vloeibare brandstof voor de marine oorzaak van de overeenkomst. De onderhandelingen zijn dan ook gevoerd door de Admiraliteit, die tevoren een uitgebreid zelfstandig onderzoek naar het bedrijf en de geologische gesteldheid ter plaatse had ingesteld. De uitkomsten zijn neergelegd in een final report, gedateerd 6 April 1914.

Op 20 Mei 1914 is hierop door de Admiraliteit onder voorbehoud van goedkeuring door het parlement een overeenkomst gesloten met de Anglo-Persian Oil Co. Ltd.

Wat de financieele zijde betreft, werd bepaald, dat de Regeering in de maatschappij zou deelnemen voor een totaal bedrag van £ 2.200.000, waarvan £ 2.001.000 aan gewone en preferente aandelen en £ 199.000 aan obligaties. Door deze deelneming werd de kapitalisatie der onderneming als volgt:

	£	£
Gewone aandelen in part. handen ..	1.000.000	
„ „ der Regeering	2.000.000	
Preferente „ in part. handen	999.000	
„ „ der Regeering	1.000	
Totaal aandelenkapitaal		4.000.000
Obligaties in part. handen	600.000	
„ der Regeering	199.000	
Totaal obligatiekapitaal		799.000
Totale kapitalisatie		4.799.000

Ter vergelijking met het Djambi-ontwerp blijkt dus, dat de aandelen der Regeering geheel in dezelfde positie zijn als die der overige aandeelhouders. De groote meerderheid der gewone aandelen, in particuliere handen, zijn in het bezit der Burmah Oil Co.

De positie, die de Regeering in de leiding van het bedrijf erlangt, wordt in de Toelichting als volgt gekenschetst:

„De overeenkomst en de gewijzigde statuten voorzien in de benoeming van twee ex officio „Directors” door de Schatkist, van wie een gekozen zal worden ter vertegenwoordiging van de Admiraliteit.

Ten einde de regeeringsbelangen bij de onderneming voldoende te beschermen en tevens het ingrijpen in de leiding der gewone bedrijfszaken tot een minimum te beperken, is een veto-bevoegdheid over alle daden van den „Board of Directors” en de „Committees” der maatschappij en haar onderhoorige maatschappijen aan de twee ex officio „Directors” voorbehouden met bevoegdheid aan de overige „Directors” om in beroep te komen bij de Regeering, ten deze vertegenwoordigd door de Schatkist en de Admiraliteit. De Regeering doet evenwel geen afstand van haar recht om zich in den „Board” door een groot aantal „Directors” te doen vertegenwoordigen naar verhouding van haar aandeel in de maatschappij, zoo spoedig zulks in de toekomst noodig mocht worden geacht.

De regeering heeft aan de maatschappij de verzekering gegeven, dat dit recht van veto slechts zal worden uitgeoefend met volledige in acht neming van de financieele en commercieele belangen der maatschappij, en slechts in zaken van algemeen beleid, als b.v. het toezicht op de werkzaamheid der maatschappij, voor zoover deze vragen van buitenlandsch of militair beleid mochten raken, een voorgenomen verkoop der onderneming of verandering van statuten, nieuwe exploitaties en andere zaken in direct verband staand met de nakoming van bestaande contracten met de Admiraliteit.”

Aangeteekend zij hierbij, dat de Board of Directors behoudens de beide ex-officio leden der Regeering, bestaat uit 10 leden. Het bedrijf der Anglo-Persian omvat niet alleen de winning der olie, doch tot zekere hoogte ook de verwerking van het product, de verscheping met een eigen tankvloot, etc.

Van belang zijn ten slotte nog de volgende beschouwingen uit de toelichting, volgend op een beoog, dat, waar andere landen uit hoofde hunner marinebelangen zullen volgen, Engeland reeds thans maatregelen moet nemen.

„Op het oogenblik is de productie en distributie van petroleum in de wereld verdeeld over een reeks maatschappijen. Er bestaat evenwel een duidelijke neiging de olievelden in de wereld en het ter markt brengen van het product meer en meer onder controle te brengen van een betrekkelijk klein getal groote lichamen. Voor een groot deel is dit waarschijnlijk onvermijdelijk. De politiek van aansluiting is gebaseerd op overwegingen van practischen aard, gelijksoortig aan die, welke de groote petroleumverbruikers er toe brengen hun orders zoo ruim mogelijk te distribueeren, n.l. grooter verzekerdheid van levering, zoodat aldus een mogelijk tekort in de ééne richting opgewogen kan worden door overvloed elders.

Een groot verbruiker als de Admiraliteit, belast met het nationale belang van de verdediging ter zee, kan zich echter voor haar vitale behoeften niet plaatsen in een positie van afhankelijkheid tegenover een paar groote maatschappijen, wier belangen noodzakelijkerwijs internationaal zijn en in de eerste plaats door financieele overwegingen worden beheerscht, wat niet weg neemt, dat natuurlijk de Admiraliteit een redelijk deel van haar contracten zonder bezwaar met dergelijke lichamen van erkende kracht en in het bezit van groote hulpbronnen sluiten kan. Niettemin is het een essentieel belang voor de verdediging ter zee dat het voortbestaan van ten minste één groote Engelsche petroleum maatschappij, beschikkende over het onafhankelijk zeggenschap over belangrijke voorraden natuurlijke petroleum en verbonden met de Regeering door financieele en contractueele banden, blijvend worde verzekerd. Zulk een regeling zal niet nalaten haar invloed te doen gevoelen, niet alleen op de leveringen direct aldus verkregen, maar ook op de termen en voorwaarden, waarop in de geheele behoefte van de Admiraliteit kan worden voorzien, gevolg van de grootere onafhankelijkheid en de betere positie bij onderhandelingen aldus verkregen.”

Omtrent de behandeling in het Parlement worden in bovenstaand artikel enkele mededeelingen gedaan, gelijk over de later plaats gehad hebbende kapitaalvergroting. In de positie van de Regeering tegenover de maatschappij zijn hierbij geen principiele veranderingen gebracht. Het eigenlijk bedrijf staat, gelijk bleek, geheel buiten inmenging der Regeering. Intusschen zijn tegelijk met de boven vermelde overeenkomst, bij afzonderlijke overeenkomst de voorwaarden geregeld, waaronder stookolie aan de Admiraliteit geleverd wordt. Deze overeenkomst is wegens redenen van staatsbelang niet gepubliceerd.

B.

Goud en Zilver in 1920.

Aan het jaaroverzicht der Firma H. Drijfhout & Zoon is het volgende ontleend:

Goud. De Europeesche markten werden voor een groot deel beheerscht door de valuta fluctuaties, doch meer dan vorige jaren vormde op de vrije markt de wet van vraag en aanbod weder een factor van betekenis. Het was weder de stand van den dollar, die in het algemeen den basisprijs bepaalde, aangezien zonder uitzondering in alle landen van Europa de dollar belangrijk boven pariteit noteerde. De goudprijs te Londen werd nauwkeurig op den dollarkoers gebaseerd en onderging derhalve voortdurend gevoelige schommelingen. Buitengewoon heftig werd de goudprijs te Londen bewogen in de eerste maanden van het jaar toen na 110 sh. 9 d. in begin Januari de noteering steeg tot 127 sh. 4 d. op 5 Februari en vervolgens weder terugliep tot 102 sh. 7 d. op 9 April. Een dergelijke fluctuatie, die in een tijdsverloop van ongeveer 2 maanden een daling insluit van 24 sh. 9 d. per oz. fijn, gelijkstaande met circa f 500.— per kilo fijn, is een welsprekend bewijs voor *het wisselvallige der marktpositie*, die thans voor het gele metaal geldt. Ook gedurende den verderen loop van het jaar bleef de noteering aan groote schommelingen onderhevig, welke echter binnen de grenzen van 127 sh. 4 d. en 102 sh. 7 d. konden worden gehouden, zoodat deze noteeringen den hoogsten en den laagsten stand over het afgelopen jaar aangeven. De buitengewoon wisselvallige positie der goudmarkt duidt ook op het speculatieve karakter, dat de goudproductie-industrie thans heeft, vooral nu de meeste ondernemingen wegens de hooge kosten nog slechts zonder verlies kunnen werken, indien de goudprijs zich belangrijk boven de noteering van 9 April blijft bewegen. De gemiddelde noteering van dit jaar, die 112 sh. 11 d. bedraagt, kan de goudproducenten in de Engelsche bezittingen evenwel tot tevredenheid stemmen.

Minder tevreden zijn echter de Amerikaansche goudproducenten, die niettegenstaande hunne krachtig doorgezette actie ter verkrijging van een premie op den goudprijs, in deze richting nog geenerlei succes konden boeken. Zelfs schijnt deze actie in den laatsten tijd niet aan populariteit te winnen nu de wet, die de zilverproducenten beschermt, de bekende Pittman Act door de inmiddels ingetreden scherpe daling in het witte metaal hernieuwd fellen tegenstand ontmoet. Reeds in ons overzicht 3e kwartaal¹⁾ wezen wij er op, dat de gevolgen van het uitblijven van een bonus voor de goudproducenten zeer duidelijk merkbaar zijn in de productiecijfers der Vereenigde Staten. Bleef 1919 met 88.000 K.G. reeds 20 pCt. ten achter bij 1918, in 1920 werd slechts een cijfer van 74.000 K.G. bereikt, derhalve nog 16 pCt. beneden 1919. Loonen van \$ 5.— tot \$ 7.— per dag voor op contract aangenomen mijnwerkers gelden thans als gemiddelden, terwijl de algemeene productiekosten berekend naar maatstaf van den dagelijkse arbeid per man gestegen zijn tot \$ 11.— tegen \$ 6.— vóór den oorlog. Met deze cijfers voor oogen wordt de teruggang der goudproductie in de Vereenigde Staten van 152.000 K.G. in 1915 tot 74.000 K.G. in 1920, inderdaad alleszins verklaarbaar.

Ook in de Engelsche bezittingen houdt de daling in de productie aan, ofschoon gelijk wij reeds aantoonde, de toestand daar veel gunstiger is met het oog op de dit jaar nog bereikte hoogere opbrengst van het product.

Goudproductie Transvaal.

	1916	1919	1920
Januari/Augustus K.G.	192300	173750	172400
September	24100	21800	21200
October	24700	22600	20600
November	24400	21100	19700
December	24100	20250	19700
Totaal K.G.	289600	259500	253600

Goudproductie Rhodesia

	1916	1919	1920
Januari/Augustus K.G.	19250	12655	11340
September	2360	1640	1400
October	2390	1500	4860
November	2325	1365	
December	2245	1140	
Totaal K.G.	28570	18300	17600

Opnieuw toonen beide centra een daling aan tegen het reeds zoo lage cijfer van 1919, zij het dan ook, dat deze beperkt blijft tot 2½ pCt. voor Transvaal en 4 pCt. voor Rhodesia. Tegen 1916 wijst de productie van Transvaal dit

¹⁾ [Zie pgn. 963 van den vorigen jaargang. — Red.]

jaar reeds een teruggang aan van $12\frac{1}{2}$ pCt. en Rhodésia van 38 pCt. De wereldproductie zal naar schatting 6 à 7 pCt. bij 1919 achter blijven en ongeveer 510.000 K.G. bedragen. Dit cijfer beteekent derhalve een daling der wereldproductie tegen 1915 van 200.000 K.G.

Onder den invloed van den stijgenden dollarkoers liep de goudprijs te Londen op van 104 sh. begin Juli tot 118 sh. 4 d. op eind September. In Frankrijk werd opnieuw de noteering van frs. 10.000.— per K.G. fijn overschreden, terwijl Spanje eind September 4550 peseta per K.G. fijn noteerde tegen een pariteit van 3444.45 p.s. en de prijs in Zwitserland zelfs frs. 4100.— per K.G. fijn bereikte. De bekendmaking van de Nederlandsche Bank op 16 Augustus, dat de prijs waartegen voortaan goud aan het vrije verkeer zou worden afgestaan, verhoogd werd van f 1850.— tot f 2025.— per K.G. fijn beteekende voor ons land een stijging van f 175.— per K.G. fijn. De maanden Juli en Augustus waren door het uitblijven van aanbod muntgoud ook buitengewoon vast voor de goudnoteering in het vrije verkeer; de maand September bracht hierin echter verandering door een via Scandinavië ingetreden aanbod Russisch goud. Dit goud, beschikbaar door de Sovjet-regering tegen lagen prijs afgestaan, veroorzaakte in verschillende landen een tijdelijke daling op de vrije markt; de moeilijkheden, die dit goud bij invoer in vele landen ondervond, deed weldra hernieuwde vraag ontstaan tegen hooger prijs naar goud, waarvan bewezen kon worden, dat dit niet van Russische oorsprong was, zooals gemunt goud van andere nationaliteiten. Hierdoor deed zich zelfs de eigenaardigheid voor, dat in het vrije verkeer twee goudprijzen golden, die meermalen belangrijk uiteen liepen, nl. de prijs voor goud in baren, dat in verband met voornoemde moeilijkheden zelfs onder speciale vergunning niet voor export in aanmerking kon komen en derhalve geregeld werd naar, voor het binnenland, bestaand vraag en aanbod en het gemunt goud, met uitsluiting van Russische munten, dat zich eenigermate richtte naar den dollarkoers. Hetzelfde goud, dat in het eerste halfjaar beneden den marktprijs verhandeld werd, gold thans meermalen niet onbelangrijk hooger. Het is duidelijk, dat de markt onder den invloed van deze bijzondere toestanden geen juist beeld gaf van de werkelijke positie, daar het wisselvallig aanbod tegen lageren prijs een krachtige fluctuatie in de noteering teweegbracht en een terughoudende stemming deed ontstaan. Aan het einde van het derde kwartaal was echter reeds meer stabiliteit merkbaar, die niettegenstaande de inmiddels ook in Europa ingetreden crisis in handel en industrie, gedurende October en November gehandhaafd bleef. De maand December toonde bij uiterst stillen handel een lichte neiging tot dalen. Het jaar sloot bij een sterlingkoers te New-York van \$ 3.53 op een noteering van 116 sh. 4 d. te Londen, gelijkstaande met f 2100.— per K.G. fijn, derhalve ongeveer 10 pCt. boven de ten onzent geldende noteering van f 1900.— per K.G. fijn.

Zilver. Wezen wij in ons vorige jaaroverzicht op een verschil tusschen hoogste en laagste noteering van $30\frac{1}{16}$ d. als een bijzonderheid zooals nog niet was voorgekomen, dit jaar overtrof in hooge mate het in 1919 bereikte record. De hoogste noteering, die sinds het bestaan van de zilvermarkt werd opgeteekend bereikte Londen op 11 Febr. met $89\frac{1}{2}$ d., doch ook de laagste stand sinds Juni 1917 wees de zilvermarkt dit jaar aan met $38\frac{3}{4}$ d. op 10 Dec., zoodat de spanning $50\frac{1}{2}$ d. bedragende, inderdaad door iedere vroegere prijsbeweging verre in de schaduw werd gesteld. Een dergelijk koersverloop, het is duidelijk, kan slechts het uitvloeisel zijn van de fatale ontwrichting der internationale economische verhoudingen. De ontmunting, die zooals bekend is, reeds sinds geruimen tijd op bescheiden schaal plaats had, werd door den hoogen zilverprijs en den lagen stand der valuta buitengewoon loonend, zoodat plotseling een zoo belangrijk aanbod muntzilver ontstond, dat een gevoelige reactie op de zilvermarkt niet te weerhouden was. Een krachtige daling trad in toen een nieuwe factor, de zichtbaar verminderende kooplust van Indië en China, de reeds zwakke houding in een gedecideerd flauwe tendenz deed overgaan, zoodat New-York van \$ 1.30 op 28 Februari reageerde tot \$ 1.21 op 11 Maart, terwijl Londen na $83\frac{1}{2}$ d. aan het einde van Februari nog slechts $69\frac{1}{2}$ d. op 11 Maart, wist te bedingen. Het nerveuze karakter der zilvermarkt bleek op bijzondere wijze uit de groote verschillen in de noteeringen tusschen Londen en New-York. Kooporders voor rekening van Engelsch-Indië en China, die op den lagen prijs aan de markt kwamen, stelden de noteering te New-York op \$ 1.21 op 17 Maart, gelijkstaande met $71\frac{1}{2}$ d. te Londen, terwijl Londen op dien datum slechts $65\frac{1}{2}$ d. noteerde. Zoolang de zilvermarkt nog steun vond, zij het dan ook in geringe mate,

in aankopen voor het Verre Oosten, kon aan den steeds aanwassenden stroom muntzilver weerstand worden geboden, doch toen in April China als koper uit de markt trad en later zelfs met verkooporders kwam, verzwakte de marktpositie zoo zeer, dat de baisse-speculatie zonder groot gevaar met gunstig gevolg kon opereeren. De noteering daalde dan ook tot \$ 1.11½ en $64\frac{1}{2}$ d. op 30 April, terwijl de daling op 7 Mei reeds voortgang had gemaakt tot \$ 1.02½ en 60 d. Gedurende het verdere deel van Mei was de markt zeer vast op dezen prijs, die zich met lichte schommelingen wist te handhaven op de gunstige verwachtingen, die het in werking treden der Pittman Act voorafgingen. De maand Juni, waarin de eerste symptomen van den omkeer in de conjunctuur merkbaar werden, was met het oog op de minder gunstige vooruitzichten der landen in het Verre Oosten uiterst zwak gestemd voor het witte metaal. Op 17 Juni, den datum waarop na lang talmen de Amerikaansche Regering ten slotte overging tot definitieven aankoop van het sinds 17 Jan. 1920 in het binnenland geproduceerde zilver tegen \$ 1.— per oz. tot een hoeveelheid van 207 miljoen oz. zou zijn bereikt, kon de noteering als gevolg van dezen maatregel alsmede op grond van hernieuwde vraag voor China zich herstellen tot 90 c. en $49\frac{1}{2}$ d. Geheel in tegenstelling met Juni, was de maand Juli vast van toon op verminderd aanbod muntzilver en regelmatigere vraag voor Engelsch-Indië en China, zoodat zelfs weder een stand van 98½ c. en $56\frac{1}{2}$ d. aan het einde der maand kon worden bereikt.

De maanden Augustus en September waren eveneens gunstig gestemd voor het witte metaal, zoo dat op 20 Augustus een noteering te New-York kon worden bereikt van $101\frac{1}{4}$ c., waarmede derhalve de aankoopprijs der Amerikaansche regering weder werd overschreden. Londen steeg op dien datum tot $63\frac{1}{2}$ d. Deze verbetering in de noteering rustte echter niet op den hechten grondslag van een het aanbod overtreffende vraag, doch was meer het gevolg van speculatieve operaties. De meer en meer in omvang toenemende crisis op de goederenmarkten waarop wij reeds in onze overzichten over het 2e en 3e kwartaal de aandacht vestigden, rechtvaardigde geenszins deze stijging in de zilvernoteering.

Naarmate de economische crisis in Europa zich ernstiger deed gevoelen, verzwakte de markt zichtbaar met als gevolg een krachtige daling in de noteering, die van medio November af zich bijzonder scherp begon af te teekenen. De maand October opende op 59 d. te Londen en $91\frac{1}{2}$ c. te New-York, waarin zeer geleidelijk, doch nagenoeg onafgebroken een daling tot $50\frac{1}{2}$ en $76\frac{1}{4}$ c. op 19 October intrad, in hoofdzaak als gevolg van verdere reactie in den Indischen wisselkoers. Toen, na reeds 1 sh. 7 d. geweest te zijn, op 14 October een licht herstel volgde en de rupee vervolgens op een stand tusschen 1 sh. 7 d. en 1 sh. 8 d. tamelijk vast bleek te zijn, kwam ook de daling in den zilverprijs tot stilstand en zelfs kon op dekkingsaankopen een verbetering intreden, zoodat met lichte schommelingen de noteering vrij vast bleef op gemiddeld $52\frac{1}{2}$ d. tot het einde der maand. November was aanvankelijk nog gunstig voor de zilvermarkt, daar het aanbod eenigszins verminderde en China weder eenigen kooplust toonde, zoodat de noteering mog een herstel tot $82\frac{1}{4}$ c. en $54\frac{1}{2}$ d. op 10 November kon bereiken. Dit herstel zou echter weldra blijken slechts een onderbreking te zijn van de niet te weerhouden krachtige inzinking op de zilvermarkt als gevolg van de zich wijzigende conjunctuur. De Chineesche wisselkoers, die zich in het begin van het vierde kwartaal nog rondom 6 sh. bewoog, was op 15 November reeds tot 5 sh. teruggelopen, waardoor ook de steun van China, die tot dusverre niet onbelangrijk was geweest, grootendeels aan de marktpositie ontzong. Toen echter de stilstand in China's buitenlandschen handel den wisselkoers zelfs deed dalen beneden 5 sh. waardoor dit land meer interesse voor een débacle op de zilvermarkt. Onder den druk van voortdurend aanbod bij nagenoeg algeheelen stilstand in vraag, viel de prijs terug tot $68\frac{1}{2}$ c. en $43\frac{1}{2}$ d. op 30 November, welke noteeringen bij den sterlingkoers van 3.47½ vrijwel in overeenstemming waren. De depressie, die op de goederenmarkten bleef heerschen, liet zich ook in December nog op de zilvermarkt gelden. De loop der noteeringen wees aan, dat de daling in den laatsten tijd hoofdzakelijk uitging van New-York, waar op de inmiddels nog verder teruggelopen Indische en Chineesche wisselkoersen van 24.50 en 70.50 c. ongeveer gelijkstaande met 1 sh. $5\frac{1}{2}$ d. en 4 sh. 1 d. te Londen, een ruim aanbod van zilver op de markt ontstond. De noteering te New-York op 10 Dec. van $59\frac{1}{2}$ c., die ons terugvoert tot 1916, alvorens weder een

zelfden stand aan te treffen, deed het aanbod verminderen en zelfs weder kooplust voor speculatie in China ontstaan, waarbij zich later nog eenige vraag voor de Indische Bazaars voegde, zoodat weder herstel kon volgen tot 66 c. en 42% d. op 15 Dec. Zoodra echter aan de vraag was voldaan, trad geleidelijk weder een daling in, waardoor het jaar sloot op 64% c. te New-York en bij een sterlingkoers van \$ 3.53 op 40% d. te Londen. In de z.g. neutrale landen ontstond wegens den gunstigen valutastand regelmatig een ruim aanbod van buitenlandsche zilvermunt tegen lagere prijs, zoodat ook dit jaar de zilverprijs in die landen nog een tijdlang ongeveer 10 pCt. beneden Londen bleef. Tijdens de scherpe daling op de hoofdmakten viel echter ook dit verschild grootendeels weg, zoodat aan het einde van het jaar de noteringen op de verschillende markten vrijwel overeenstemden. In ons land daalde de zilverprijs van f 98.75 per K.G. fijn voor gefineerd en f 87.— per Kg. fijn voor ongefineerd zilver tot onderscheidenlijk f 64.— en f 61.75 per K.G. fijn op 31 Dec., derhalve nog een gering percentage beneden Londen. Ook voor Londen is de stand van 10 Dec. 38% d. de laagste notering van het jaar geweest. Houden wij hierbij in het oog, dat deze notering luidt in een gedeprecieerde waarde-eenheid en dat bij vergelijking met noteringen die golden, voordat de depreciatie ingetreden was, de sterlingkoers thans ook op pariteit moet worden aangenomen, dan wordt de berekening als volgt:

$$\frac{d. 38.875 \times 3.44}{4.8667} \text{ is d. } 27\frac{1}{2}$$

waaruit dan ook blijkt, dat de gemiddelde voor-oorlogsprijs reeds weder bereikt is. Het is duidelijk, dat deze prijs, die bij normale productiekosten nog eenigszins loonend was, thans geenerlei winstmarge meer laat, zelfs voor de meeste ondernemingen een verlies bij de productie beteekent. In Mexico heeft dan ook om het sluiten der zilvermijnen te voorkomen, de Regeering verschillende maatregelen moeten nemen, o.a. vermindering der rechten op het zilver, zelfs algeheele opheffing daarvan, indien de zilverprijs op 60 centavos per oz. mocht komen, en eventuele overname der productie door den Staat tegen de notering van New-York. De Amerikaanse producenten verkeeren thans in de buitengewoon gunstige positie het door hen gewonnen zilver onder de bepalingen van de Pittman Act tegen \$ 1.— aan de Regeering te kunnen afleveren, wat bij den huidige stand van den zilverprijs een niet gering voordeel uitmaakt. Niettegenstaande de herhaalde verzekeringen, dat de Pittman Act onder alle omstandigheden gehandhaafd zal blijven tot de geheele hoeveelheid van 207 miljoen oz. overgenomen zal zijn, heerscht hieromtrent nog geenszins algemeene gerustheid. Mocht de zilverprijs op den huidige prijs blijven, of wellicht nog verder dalen, dan zal het eventueel buiten werking stellen der Pittman Act geen grooten invloed op de zilvermarkt uitoefenen; 1o. daar de zilverproductie der Vereenigde Staten op het oogenblik betrekkelijk gering is; 2o. omdat het produceren van zilver ook als nevenproduct bij de tegenwoordige metaalprijs slechts met verlies zou kunnen plaats hebben, waarvan een nieuwe belangrijke inkrimping het noodzakelijk gevolg zou zijn. Dit gevaar voor de toekomst achten wij dan ook gering in vergelijking met de bedreiging uit het Verre Oosten. De enorme voorraden zilver in de laatste jaren daar opgestapeld, kunnen, indien deze naar de hoofdmakten terugvloeien, nog eigenaardige gevolgen hebben, temeer daar Europa voorloopig niet in staat is, hoeveelheden van eenige beteekenis op te nemen. De maatregelen in het begin van het jaar door de meeste landen genomen met betrekking tot de aanmuntning van zilvergeld, waarbij het gehalte der munten belangrijk lager gesteld werd, mag thans, nu Engeland, juist op het oogenblik waarop de zilverprijs weder den laagsten stand heeft bereikt, inplaats van het bekende standardgehalte, munten van 500/1000 in circulatie brengt, als een ironie klinken, het beteekent niettemin een vermindering in de zilverbehoefte. Ook ons land zal ter uitvoering van de wet van 27 Nov. 1919 dit voorbeeld moeten volgen, en in de plaats van de thans bestaande zilverschulden, munten van 720/1000 in omloop brengen. Ten opzichte van de naaste toekomst der zilvermarkt kan dan ook geen optimistische stemming heerschen, ofschoon voortdurend belangrijke schommelingen in opgaande en in dalende richting te verwachten zijn, zoolang niet eenige orde gekomen zal zijn in den financieelen en economischen chaos, waarin wij ons thans bevinden.

Amsterdam, Januari 1921.

LONDENSCHER CORRESPONDENTIE.

Lord Inchcape over de bescherming; moeilijkheden in de spoorwegwereld; de Chinese Chartered Corporation; handelsbeweging over Januari; rapport der Duurtcommissie in zake de zee-industrie.

Onze Londensche correspondent schrijft ons dd. 12 Februari 1921:

The depression does not lift, and that is all that one can say about it. The earlier outburst of satisfaction over the removal of the Excess Profits Duty has already died down, and the Chancellor is now being pressed to lighten the burden by reducing the Income Tax and removing the Corporation Tax. The business world has in fact made a very serious tactical mistake in saying that the depression was the work of the Excess Profits Duty. They were warned that this could not be so, since the depression was world-wide, but their leaders persisted, and they now look distinctly foolish. The Chancellor can now with a clear conscience refuse any further concessions, and the fact that the E. P. D. is to be abolished makes not the slightest difference, for nothing would have been got from it in any case.

The result is that the discussion of credit schemes goes on as vigorously as ever; and no one is seriously thinking how all this anxiety to sell our goods to the foreigner on credit is to be reconciled with our equally obvious intention of preventing his selling to us. The Key Industries Bill which is to see light in a very short time from now will make trade still more difficult, for, in spite of the belief that a depreciated exchange enables undercutting, it is certainly true that to make import more difficult is not a fitting preliminary to entering into long-period financing arrangements.

It would be an exaggeration to say that if we are to be saved from the things that threaten us, it will be the bankers to whom we will owe our salvation. Nevertheless, it is certainly true that it is from the financial leaders that we are at present hearing the doctrine of moderation. This week it is Lord Inchcape who has been developing the theme, at the meeting of the National Provincial and Union Bank. Lord Inchcape is of course the head of the P. & O. Line, and his reputation as a great organiser stands too high for him, to be attacked on the grounds that he is an unpractical dreamer. Nevertheless, his statement was quite uncompromising enough to satisfy the most ardent believer in the virtues of Free-Trade.

The thesis that our present troubles are largely political and not directly economic in origin receives the most ample confirmation from the most recent news from the railway world. Firstly, the financial relations of the Government and the railways are now coming up for final adjustment, and a great deal of uneasiness prevails as to the outcome from the standpoint of railway finance. Sir Eric Geddes has been called on to express his confidence in the future of the railways, in order to comfort the shareholders, but the tone of the various Chairmen at the Company Meetings is not too optimistic. An expert with whom I discussed the situation to-day tells me that the railways require some £ 400, millions if they are really to get their lines into efficient working order. The Government is not likely to offer them anything like this sum. It remains to be seen whether the men will consent to the reduction in their wages which will result from the sliding scale agreements as the cost of living falls. But these are questions of the future. At the moment the question is rather whether we are not to have a railway strike next week. This disaster would be due to the political situation in Ireland. As a result of the policy of reprisals, some of the members of one of the unions, that of the Drivers, have been shot. Their union demands an inquiry,

failing which they will go on strike next week. The rival union, the National Union of Railwaymen, has decided to press for a Parliamentary Debate, and has also asked for an immediate inquiry. Whilst there is not the slightest doubt that this threat of direct action comes at a moment when the Labour Party is none too strong in the country, there is also to be considered the feeling which exists among the rank and file that at all costs the position of the workers in disturbed areas must be protected, otherwise the use of force as a normal weapon in political disputes may receive a sanction which it is extremely undesirable it should obtain. Probably there will be no strike, since the effect on the finances of the other unions, already badly hit by the growth of unemployment, would be absolutely fatal, and there is therefore a strong inducement to compromise, an attitude which will no doubt be assisted by the holding of an inquiry by the Government.

The debate on the German Indemnity proceeds in a somewhat desultory way, but it is not rousing very much public interest. The official view now seems to be that it is possible to reconcile the payment of the indemnity with the interests of British Trade by forcing German exports to those overseas areas which provide this country with raw materials. The extent to which this could be done has not been so far closely investigated, but the feeling that in any case the payments will involve further dislocation of the export trade is beginning to be voiced even in the „Times” itself.

This question of increased competition in overseas markets receives increased interests from the fact that the new Chinese Chartered Corporation which has received a charter from the Chinese Government, and is half British and half Chinese, so far as capitalisation is concerned, was the subject of comment in the Press yesterday. The „Daily Herald” was naturally intent on exploiting the menace to British Labour, but incidentally it had a very interesting interview with one of the representatives of a firm interested in the scheme, Mr. Metcalf of Messrs. Babcock and Wilcox, the engineering firm. The new Corporation proposes not only to undertake the provision of „public utilities”, such as electric lighting, tramways, water and sewage works, but also intends to operate textile factories. Among the firms connected with the new Directorate are, in addition to the above mentioned, the United Glass Bottle Manufacturers, Armstrong Whitworth and Co., Lever Bros., the Asiatic Petroleum Co., Head, Wrightson and Co., whilst Mr. Springer of the Federation of British Industries, and Mr. J. O. P. Bland, the well-known authority on China, are also on the advisory committee.

The trade returns for January are naturally affected by the depression:

	January '21	Increase or decrease as compared to Dec. '20.	Increase of decrease as compared to January '20.
Imports ..	£ 117.1	£ 25.7 dec. or 11 %	£ 66.3 dec. or 36 %
Exports ..	92.8	3.9 „ 4 %	13.2 „ 12 %
Re-exports ..	10.0	2.7 „ 21 %	15.5 „ 61 %

The weight of the imports is estimated at 3.4 million tons, a decrease of 340.000 tons from last month's total, and 1.134.000 tons less than in January 1913.

The news from the textile districts continues to be alarming. In the Cotton districts trade seems practically at a standstill, all the brighter hopes which were indulged in in some quarters proving groundless. In the woollen districts, the makers of khaki cloth seem to be doing fairly well, but top makers are finding that the indemnity proposals are leading to cancellation of German orders, and great slackness is reported both from Bradford and from Dewsbury. The London Chamber of Commerce has

this week been discussing the Indian position, where the local Associations are refusing to pay until the rupee reaches 2/-. The Wool Realisation Scheme¹ is again the subject of very adverse comments in the Manchester Guardian, which finds its worse fears confirmed by the recent private circular of Sir Arthur Goldfinch, who takes the line that the fall in prices must be stopped, „not by an improvement in the demand, but by concerned resistance on the part of sellers”.

The Soap-Makers, or, rather, the great firm of Lever Bros., are rather roughly handled in the new Report on the Soap Industry (Cmd. 1126) which was issued this week. The upshot of the inquiry is that there is no free market in soap in the Kingdom, that the Manufacturers Association is dominated by Lever Bros., that the price of soap is not falling in spite of the reduction in the net cost of producing it, and that consequently the price of soap is at the moment higher than it would have been under competition. The Report states that in spite of the output being largely controlled by Lever Bros., the evidence does not suggest that substantial economies have been effected by unified control, or that the economies actually effected „represent to the public any advantage comparable with the loss and danger involved in the fixing of excessive prices”. Lord Leverhulme's answer to the plea that soap ought to be lower is that the present price of the raw materials is not an economic price, and that consequently it cannot be taken as the basis of price-fixing of a permanent kind.

The last of the private note issuing banks is now to disappear. Lloyds Bank is to absorb, subject to Treasury consent, the old established firm of Fox, Fowler & Co., a celebrated West-Country bank with deposits reputed at some £ 3 millions. It is announced by Lord Inchcape that the National Provincial Bank does not intend to continue the policy of amalgamation. As a matter of fact it is difficult to find any bank with which to amalgamate, but there is no doubt that the economic limit of efficient working must now have been reached by these huge concerns. As it is, the number of „General Managers”, Assistants to these, and assistants to the assistants is causing some comment at the shareholders' meetings.

The Bank Return shows the following variations:

Public Deposits	£ 1,573,079	increase
Govt. Deposits	23,520,264	decrease
Govt. Securities	20,419,450	„
Other Securities	2,108,565	„
Reserve	0,601,521	increase
Circulation	0,610,835	decrease
Coin and Bullion	0,009,314	„

The Currency Note Circulation shows a small decline of £ 311.000. The first consolidated monthly statement of the leading London Joint Stock Banks is now available. I present only the figures for the nine banks as a whole:

(In Mill. £ stg.)		Assets.	
Liabilities.			
Deposits	£ 1810.1	Bills Discounted	£ 361.9
Acceptances	84.0	Investments	329.8
Cash in Hand & at Bank	204.1	Advances	845.1
Cheques in transit ..	51.7		
Cash at Call	98.9		

These figures represent the average of „one particular day in each of the weeks contained in the month”, and this method is already giving rise to heart-burning.

INDEX-CIJFERS.

De snelle val van het indexcijfer van groothandels-prijzen gedurende de laatste maanden is de afgelopen maand niet zoo groot, nl. 307 punten, tegen 670

in December en 581 punten in November. Het totaal-cijfer van de laatste maand is het laagste sinds Mei 1917.

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal	Algemeen indexcijfer
Basis (gemidd. 1901—5) ..	500	300	500	400	500	2200	100,0
1 Januari 1914	563	355	642	491	572	2623	119,2
1 April "	560	350½	626½	493	567	2597	118,0
1 Juli "	565½	345	616	471½	551	2549	115,9
1 October "	646	405	611½	472½	645	2780	126,4
Einde Dec. 1914	714	414½	509	476	686½	2800	127,3
" " 1915	897	446	731	711½	848½	3634	165,1
" " 1916	1294	553	1124½	824½	1112	4908	223,0
" " 1917	1286½	686	1684½	839½	1348½	5845	263,2
" " 1918	1303	782½	1805½	816	1337	6094	277,0
" Jan. 1919	1287	782½	1618½	828	1335	5851	265,9
" Febr. "	1288½	782½	1596½	818	1310½	5796	263,8
" Mrt. "	1285	782½	1502	844½	1294	5708	259,4
" April "	1306½	752	1512½	912½	1290½	5774	262,4
" Mei "	1310½	776½	1643	931	1327	5988	272,2
" Juni "	1338	800	1741½	937	1371½	6188	281,3
" Juli "	1339½	805½	1854½	1033½	1417	6450	293,2
" Aug. "	1380	822½	1877½	1040	1383	6503	295,6
" Sept. "	1399	817½	1979½	1047	1344	6587	299,4
" Oct. "	1412	838	2123	1064	1358	6795	308,9
" Nov. "	1427½	866	2202½	1093	1396	6985	317,5
" Dec. "	1441½	881½	2442½	1145	1453½	7364	334,7
" Jan. 1920	1461	857½	2702½	1211½	1535½	7768	353,1
" Febr. "	1454	886½	2951½	1263½	1614½	8160	370,9
" Mrt. "	1508	914	2974½	1246	1709½	8352	379,6
" April "	1498½	908	2938½	1232½	1654½	8232	374,2
" Mei "	1484	981½	2819	1295½	1619	8199	372,7
" Juni "	1511	929½	2562	1289	1555½	7847	356,7
" Juli "	1499	934	2594	1308	1541	7876	358,0
" Aug. "	1438	927	2521	1302½	1554½	7743	352,0
" Sept. "	1504	928	2362½	1311	1539½	7645	347,5
" Oct. "	1560½	900½	1951½	1316½	1446	7175	326,1
" Nov. "	1478	869½	1651	1259½	1336	6594	299,7
" Dec. "	1344	805	1284	1216	1275	5924	269,3
" Jan. 1921	1295½	797	1187	1128½	1209	5617	255,3

Uit bovenstaande — aan „the Economist” ontleende — tabel blijkt, dat de daling gelijkmatiger verdeeld is over de verschillende groepen dan voorgaande maanden, ofschoon de textielgroep steeds de grootste daling vertoont, nl. 97 punten. In Juni 1917, toen het totaalcijfer 5646 bedroeg, was de verdeling tusschen de vijf groepen geheel verschillend. De eerste groep der voedingsmiddelen was veel hooger, nl. 1432½, de tweede lager, nl. 652½, weefstoffen stonden op 1441, delfstoffen 841½ en de groep „diversen” op 1287½ punten.

Een vergelijking van de thans geldende prijzen met die van einde November 1918 geeft onderstaande tabel. Het indexcijfer voor de verschillende groepen aan het einde van die maand is gelijk 100 gesteld.

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal
Einde Nov. 1918 ..	100	100	100	100	100	100
" Sept. 1919 ..	108	104	107	116	97	106
" Dec. 1919 ..	112	113	132	126	104	118
" Mrt. 1920 ..	117	116	161	138	123	134
" Aug. 1920 ..	111	118	136	144	112	124
" Sept. 1920 ..	117	119	128	145	110	123
" Oct. 1920 ..	121	115	104	145	104	116
" Nov. 1920 ..	115	111	89	139	96	106
" Dec. 1920 ..	104	103	89	134	92	95
" Jan. 1921 ..	100	102	64	125	87	90

Ofschoon de delfstoffen een verdere daling in Januari vertoonen, zijn zij toch de eenige groep, die aanzienlijk boven het peil, bereikt bij het sluiten van den Wapenstilstand, blijven.

Gedurende Januari zijn de veranderingen in graanprijzen in benedenwaartsche richting, alleen inlandsche tarwe is iets hooger. Rijst sterk gedaald, vleesch-

prijzen iets vaster. In de tweede groep was thee een weinig lager, de andere artikelen bleven op hetzelfde peil staan. In de textielgroep zijn wol- en zijdeprijzen vrijwel gelijk, de overige artikelen zijn gedaald in prijs. Ook katoenprijzen wederom gedaald, doch niet in die mate als in voorgaande maanden.

In de groep „delfstoffen” zijn ijzer- en staalprijzen dalende, de vraag voor export is opgehouden in afwachting van verdere reductie der prijzen. De voornaamste daling in de groep „diversen” vertoonen olie en oliezaden; talk en soda zijn eveneens lager.

Datum	Algem. index-cijf. van „the Economist”	Gem. ponden-koers over de afg. mnd.	Herleid algemeen index-cijfer.
1 Januari 1914	119,2	12,11½	119,6
1 Januari 1915	127,3	11,78	124,1
1 Januari 1916	151,6	11,02	138,3
1 Januari 1917	223,0	11,68	215,6
1 Januari 1918	263,2	11,06	240,9
1 April "	266,6	10,395	229,4
1 Juli "	277,5	9,37	214,4
1 October "	283,5	9,86	228,1
1 Januari 1919	277,0	11,19	256,6
Einde Januari 1919	265,9	11,33	249,4
" April "	262,4	11,535	250,1
" Juli "	293,2	11,70	284,0
" October "	308,1	11,06	282,1
" Januari 1920	353,1	9,83	286,7
" Februari "	370,9	8,985	275,9
" Maart "	379,6	10,125	318,2
" April "	374,2	10,65	329,9
" Mei "	372,7	10,655	328,7
" Juni "	356,7	10,905	322
" Juli "	358,0	11,107	329,2
" Augustus "	352,0	11,01	320,8
" September "	347,5	11,21	322,5
" October "	326,1	11,20½	302,48
" November "	299,7	11,37	282,09
" December "	269,3	11,31	280,6
" Januari 1921	255,3	11,37½	240,4

Kleinhandelsprjzen. De verhoudingscijfers van verbruiksartikelen, in den handel gebracht door de Coöperatieve Winkelvereniging van „Eigen Hulp” te Amsterdam, Haarlem, Arnhem, Utrecht, Leeuwarden en 's-Gravenhage (voorheen E. H.), welke door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerd worden, zijn de navolgende.

Artikelen	1914	1915	1916	1917	1918	1919	Oct. 1920	Nov. 1920
Boonen (bruine)	157	175	214	136	111	146	282	271
" (witte)	172	200	259	338	221	238	317	283
Erwten (capuc.)	153	178	192	236	211	217	225	225
" (grauwe)	139	157	177	220	191	209	270	269
" (groene)	143	160	203	140	103	130	197	203
Gort	123	142	161	135	123	197	226	226
" (boekweit)	117	171	200	292	312	292	421	421
" (haver) ..	103	137	150	147	120	120	200	200
Kaas (Leids.)	140	160	179	221	207	253	286	291
" (Gouds.)	125	133	123	126	177	195	250	250
Koffie	88	91	101	118	174	169	147	145
Margarine	99	102	110	122	136	148	163	162
Meel (tarwebl.)	129	159	159	212	224	239	388	382
" (boekw.)	114	152	195	324	362	314	381	381
Olie (boter) ..	101	127	149	235	409	381	253	242
" (patent) ..	141	207	228	293	351	446	409	397
" (raap)	137	188	208	329	540	519	379	360
Rijst	116	112	122	125	122	169	303	303
Soda	83	117	283	267	417	283	400	383
Stijfsel	107	130	160	320	680	577	347	333
Stroop	100	125	154	179	193	200	218	218
Suiker (basterd)	91	107	115	116	120	147	225	225
" (melis) ..	89	97	100	103	103	121	179	172
Thee	113	117	120	127	119	139	136	131
Vermicelli	124	203	207	272	266	300	352	355
Zeep (w. Brist.)	100	119	126	160	183	191	153	153
" (zachte) .	87	121	158	121	117	275	296	267
Zout	80	90	90	110	190	160	160	160
Gemiddelde verhoudingscijfers.	116	141	165	195	228	239	270	263

Bij beschouwing van deze cijfers neme men in aanmerking, dat het voorkomt, dat een artikel tijdelijk door een of meer der 6 coöperaties niet werd verkocht, wat van invloed kan zijn op den loop der verhoudingscijfers.

De prijzen voor het jaar 1893 werden gelijk 100 gesteld.

AANTEKENINGEN.

Prijzen en loonen in Duitschland. — Gelijk bekend is sinds kort de Frkf. Ztg. begonnen met het publiceeren van een indexcijfer voor groot-handelsprijzen in Duitschland. Aan een in het werkje „Die Indexzahlen der Frankfurter Zeitung”, voorkomende tabel, die het prijsverloop van een 70-tal der voor Duitschland gewichtigste artikelen weergeeft, is het hieronder volgende overzicht ontleend, waaruit de prijsrevolutie, waartegen men in Duitschland te strijden heeft, duidelijk blijkt. Vooral een vergelijking met de bijgevoegde vredesprizen is zeer belangwekkend. Stelt men n.l. de prijzen voor midden 1914 op 100, dan wordt het cijfer voor begin 1920 1055, voor begin 1921 zelfs 1471. Waar men uit dit verloop voor de kleinhandelsprijzen geen conclusies kan trekken, ware het te wenschen, dat de Frkf. Ztg. ook nog eens het initiatief nam tot het samenstellen van een indexcijfer voor kleinhandelsprijzen, dat zich tot op zekere hoogte onafhankelijk van dat der groot-handelsprijzen beweegt en dat zich bij de daling dezer laatste thans in een ongewone belangstelling mag verheugen.

Goederen-soorten.	Hoe-veelheid.	Prijz. v. voord. oori. (b. benad.)	1920					1921
			1 Jan.	1 April	1 Juli	1 Oct.	1 Dec.	8 Jan.
GROEP I. Levens- en genotmid-delen e.d.								
Tarwe . . .	100 kg.	21,50	64,—	64,—	64,—	178,—	178,—	178,—
Rogge . . .	»	18,20	91,50	100,—	140,—	140,—	140,—	150,—
Mais . . .	»	16,25	190,—	—	—	400,—	385,—	360,—
Aardappel.	50 kg.	4,20	18,—	36,—	132,—	37,—	45,—	45,—
Boonen . . .	1 kg.	0,24	7,20	7,40	2,50	3,20	2,80	2,50
vet . . .	½ kg.	0,57	14,75	20,—	17,50	18,—	—	14,50
Margarine .	»	0,52	17,25	20,25	18,—	—	—	13,75
Boter . . .	50 kg.	119,—	800,25	1125,—	1260,75	1625,25	3300,—	—
Suiker . . .	100 kg.	43,—	178,85	251,—	377,—	381,—	420,—	420,—
GROEP II. Textiel, Leer, enz.								
Katoen . . .	1 kg.	0,67	68,75	55,—	41,—	47,—	33,—	29,—
Zuidd. schapenwol A-B gewasschen.	»	1,72	64,—	—	65,—	110,—	110,—	92,—
Huiden (Runder)	1 kg.	1,15	32,60	35,50	24,—	30,—	22,—	19,—
Leder (Zool)	1 kg.	2,80	82,50	145,—	60,—	79,—	78,—	70,—
Schoenen (Rundbox)	1 paar	11,—	165,—	305,—	165,—	180,—	185,—	180,—
GROEP III. Mineralen.								
Gaskolen . . .	1 t	13,75	117,70	230,90	238,—	238,—	238,—	238,—
Vette Kolen		11,65	106,90	192,40	198,—	198,—	198,—	198,—
Gietcokes . . .	»	17,50	155,60	291,80	300,20	300,20	300,20	300,20
Gietijz., ruw		75,50	1324,50	1776,—	1740,50	1660,—	1660,—	1660,—
la Staal en Kernschrott	»	46,—	1300,—	1600,—	600,—	5025,—	900,—	1000,—
Staafijzer . . .		98,—	1745,—	2802,—	3200,—	2840,—	2440,—	2440,—
GROEP IV. Diversen.								
Petroleum . .	100 kg.	26,—	343,—	590,—	478,—	648,—	779,—	779,—
Benzine . . .	»	35,—	542,—	994,50	994,50	793,—	793,—	800,—
Couranten-papier . .	100 kg.	21,50	195,50	340,25	410,25	392,75	300,—	300,—
Baksteen . . .	1000 st.	23,—	365,—	365,—	365,—	300,—	300,—	300,—

1) Op wagon aan de mijn, incl. kolen- en omzetbelasting.

Hoe het prijsverloop in de afzonderlijke groepen zich sinds 1 Januari 1920 heeft ontwikkeld, toont de tabel aan het hoofd der volgende kolom, waarin de prijsstand op genoemden datum op 100 is gesteld.

Belangrijk in verband met de door de ontwikkeling van het koersverloop voor Duitschland geschapen concurrentiemogelijkheid is ook het daaronder volgende overzicht van de ontwikkeling der uurloonen in eenige takken van bedrijf te Frankrijk a/M.

	Groep I Levens- en genotmid- delen e.d.	Groep II Textiel, leer enz.	Groep III Mine- ralen.	Groep IV Diversen	Groep V Algemeen index- cijfer *)
Vredesindex	11,38	2,92	7,15	12,0	9,30
1 Januari 1920	100	100	100	100	100
1 Februari	119	151	145	123	131
1 Maart	126	165	163	147	146
1 April	135	147	135	170	145
1 Mei	134	115	133	170	157
1 Juni	128	94	110	197	185
1 Juli	146	91	111	195	189
1 Augustus	149	96	112	194	143
1 September	150	104	118	193	146
1 October	153	108	124	191	148
1 November	165	111	120	199	154
1 December	177	96	117	195	155
7 Januari 1921	154	94	120	189	150
5 Februari 1921	144	89	118	183	136

*) Voor 70 goederensoorten.

Uurloonen a) absolute Getallen.

(alles in Pfenningen).	1920 I. I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	1921 I. I.
Spoorwegen *)	430	430	430	430	430	520	520	520	520	520	520	520	520
Tegelindustrie	350	350	350	350	480	480	480	480	480	480	500	500	500
Brikettenindustrie	333	333	333	333	588	588	644	644	646	646	646	646	646
Bouwnijverheid	300	400	400	525	525	585	585	585	625	625	625	685	685
Zeeindustrie	284	295	417	480	480	480	540	550	550	550	550	550	590
Voedingsmiddele- industrie	275	275	315	450	450	450	465	495	495	495	580	580	580
Schoenenhandwerk	270	270	270	405	405	405	405	405	405	520	520	520	520
Schoenfabrieken	270	270	270	425	425	425	425	425	425	470	470	470	470
Schilders en Lakkers	260	260	380	380	530	530	530	560	560	560	615	615	630
Sorteerinrichtingen	260	260	260	500	500	500	550	550	550	550	550	550	550
Gumminijverheid	235	320	320	510	510	510	560	570	570	570	600	600	600
Chem. Grootindustr.	220	320	320	500	500	500	550	575	575	575	600	600	600
» Kleinindustr.	200	320	320	500	500	500	550	550	550	550	570	570	570

*) Gewone handarbeiders boven 24 jaar.

b) relatieve Getallen.

Spoorwegen	100	100	100	100	100	121	121	121	121	121	121	121	121
Tegelindustrie	100	100	100	100	137	137	137	137	137	137	143	143	143
Brikettenindustrie	100	100	100	100	176	176	193	193	193	193	193	193	193
Bouwnijverheid	100	133	175	175	175	175	195	195	195	208	208	229	229
Zeeindustrie	100	104	147	169	169	169	190	194	194	194	208	208	208
Voedingsmiddele- industrie	100	100	164	164	164	169	170	170	170	211	211	211	211
Schoenenhandwerk	100	100	100	150	150	150	150	150	150	192	192	192	192
Schoenfabrieken	100	100	100	157	157	157	157	157	157	174	174	174	174
Schilders en Lakkers	100	100	146	146	202	202	203	203	203	236	236	236	242
Sorteerinrichtingen	100	100	100	192	192	192	211	211	211	211	211	211	211
Gumminijverheid	100	136	136	221	221	221	238	243	243	243	255	255	255
Chem. Grootindustr.	100	145	145	227	227	227	250	261	261	261	279	279	279
» Kleinindustr.	100	160	160	250	250	250	250	275	275	275	285	285	285
Gemiddelde	100	114	129	146	175	180	190	193	194	198	208	211	211

Een vrijhandelsadres. — Door de hierna genoemde Fabrikanten-Vereenigen is onderstaand adres met toelichting aan de Tweede Kamer gericht:

Geven met verschuldigen eerbied te kennen onderge-
teekenden, namens de besturen der Nederlandsche Ver-
eeniging van Katoenspinners en Spinners-Wevers te En-
schede, der Fabrikantenvereeniging te Almelo, der Fabri-
kantenvereeniging te Enschede, der Vereeniging van Hen-
gelosche Textielfabrikanten te Hengelo (O.), van den Bond
van Loonbleekerijen te Enschede, en van den Bond van Tex-
tielondernemingen in en buiten Twente te Enschede,

dat zij namens de leden dezer vereenigen zich ver-
oorloven onderstaande beschouwingen aan uwe welwil-
lende aandacht te onderwerpen en Uwe Kamer te verzoeken
met die beschouwingen rekening te willen houden,
wanneer de Regeering de goedkeuring van uw College
mocht vragen voor eenige wetsvoordracht, welke strek-
king zoude zijn *invoer van sommige buitenlandse goe-
deren*, geheel of gedeeltelijk te beletten, of te toelating van
dien *invoer aan bijzondere voorwaarden te verbinden*,
zulkz wegens des wetgevers beduchtigheid, dat voortgezette
invoer van zoodanige goederen op den tot nu toe gelden-
den voet *wegens den lagen stand der valuta van de munt*
in het land van herkomst *grootte schade aan onze vader-
landsche nijverheid toebrengt*, aangezien deze tegen de me-
deling van zoodanige vreemde goederen niet opgewas-
sen zoude zijn.

Zij zijn van oordeel, dat zoodanige wettelijke maatregel
strijdig zou zijn met den geest des tijds, die vrij ruilverkeer
eischt als grondslag voor het zoozeer noodig economisch
herstel en die zich richten wil op verzoening en vriend-
schap tusschen de volkeren met vermindering van alles wat
tot hernieuwde vijandschap kan leiden. Zij zien in zoodanige
wettelijke maatregel een factor van prijsverhooging
ten laste van de Nederlandsche verbruikers en ten nadeele
van al die Nederlandsche bedrijven, welke de in prijs stij-
gende goederen verbruiken, welk nadeel de kans op mede-

dinging voor onze export-industrieën verkleint. In zulk een wettelijke maatregel als tijdelijk bedoeld, zien ondergeteekenden de inleiding tot blijvende bescherming.

Zij veroorloven zich de aandacht Uwer Kamer te vragen voor de uiteenzetting der hierboven kort aangeduide bedenkingen in onderstaande toelichting.

Op deze gronden veroorloven ondergeteekenden zich uwe Kamer met aandrang te verzoeken *hare goedkeuring te onthouden aan elke haar voorgelegde wettelijke regeling, welker strekking zoude zijn den invoer te beletten of te belemmeren van goederen uit landen, waarin door depreciatie van de valuta die goederen tot lager prijzen dan hier worden voortgebracht of om eenige andere reden hier te lande tot lager prijzen dan de Nederlandsche worden aangeboden.*

TOELICHTING.

Dat de indiening van eenige wetsvoordracht met een strekking als boven aangegeven niet onwaarschijnlijk is te achten, leiden ondergeteekenden hieruit af, dat in de vergadering Uwer Kamer op 18 November 1920 door den heer De Wijkerslooth de Weerdesteijn op die indiening is aangedrongen en dat de Minister van Binnenlandsche Zaken op 23 November in Uwe vergadering te dier zake gezegd heeft: „de volle aandacht van de Regeering is op deze aangelegenheid gevestigd”, terwijl in die zelfde vergadering de Minister van Financiën „een herziening van het tarief van invoerrechten” aankondigde.

Naar het oordeel van ondergeteekenden zoude een maatregel, als door den heer De Wijkerslooth de Weerdesteijn aanbevolen volkomen in strijd zijn met de gedragslijn, die de Regeeringen van alle landen, in deze tijden meer dan ooit, in het welbegrepen belang der burgers van alle beschaafde staten behooren te volgen. De Internationale Financieele Conferentie te Brussel heeft, zonder tegenspraak ook van de zijde der Nederlandsche afgevaardigden, den vollen nadruk gelegd op de wenschelijkheid, ja noodzakelijkheid, dat het herstel van het economisch evenwicht, hetwelk door den oorlog en zijn nasleep zoo jammerlijk is verstoord, zoude worden bevorderd o.a. door vergemakkelijking van ruilhandel tusschen de verschillende landen, die voor den wederopbouw van hunne volkshuishouding de elders voortgebrachte goederen in vele gevallen niet kunnen ontberen. Terwijl een dergelijke handelspolitiek ook reeds werd voorgestaan door den President der Vereenigde Staten van Noord-Amerika in zijn bekende „veertien punten” en terwijl zij gesteund wordt door schier alle economisten, die middelen tot ontcoming uit de algemeene economische ontreddering overwegen, zoude het naar ons oordeel in hooge mate te betreuren zijn, wanneer de Nederlandsche Regeering in strijd met den te Brussel uitgesproken wensch, maatregelen tot beperking van den invoer ging nemen.

Nog een andere algemeene beschouwing stelt het onraadzaam van dergelijke maatregelen in een helder licht. De grondslag, waarop de Volkerenbond berust, is het denkbeeld van vrede en vriendschap tusschen de daarbij aangesloten Staten, waartoe ook Nederland behoort. Dit reeds vroeger meermalen uitgesproken denkbeeld is nu verzeenzelikt in een organisatie, welke doel is alle beschaafde Rijken te omvatten, om door gezamenlijk overleg een goede verstandhouding tusschen alle Volkeren onderling te handhaven en te bevorderen. Met dit denkbeeld nu is opzetteijke invoerbelemmering en in sterker mate een invoerverbod in onverzoonlijken strijd, omdat het land, hetwelk daardoor wordt getroffen, zulk een maatregel beschouwt als een zoo al niet vijandelijke dan toch onvriendschappelijke daad. Al moge de wetgever, die zulk een maatregel neemt, niet het oogmerk hebben een naburigen staat te schaden, maar den eigen staat voor schade te behoeden, het gevolg daarvan is toch, dat de naburige staat schade lijdt. Wil de wetgever van eenig land handelen in den geest van den tijd, die streeft naar verzoening en broederschap, dan behoort hij zich naar ons inzicht te onthouden van handelingen, welke onafwendbaar gevolg is het kweken van wrok en nijd, gewekt door opzettelijke schadeberokkening. Dat zulke gevoelens inderdaad gewekt worden bij den staat wiens uitvoer wordt belemmerd of belet, ontging ook den heer De Wijkerslooth de Weerdesteijn niet, toen hij in zijn reeds boven aangehaalde rede de weerlegging van zijn aanprijzing voorzag. Maar men zal zeggen: „ge zult represaille-maatregelen uitlokken”, op welke onderstelde weerlegging hij antwoordde: „Maar wat doet het buitenland zelf? Met welk recht zou men ons kunnen verwijten onze industrie te willen redden van den ondergang ten gevolge van de daling der valuta?”

Naar de meening van ondergeteekenden is niet het belangrijkste de vraag: met welk recht men ons iets zou verwijten, maar het feit, dat men zich door onze handeling gegriefd en behadeeld zoude gevoelen. Dat gevoel leidt

allicht tot represailles en deze leiden allicht tot weder scherper maatregelen van hem, tegen wien die represailles gericht zijn. Aldus ontardt, gelijk de geschiedenis der handelspolitiek van verschillende landen leert, een stelsel van wederzijdsche represailles reeds spoedig in een tarieven-oorlog, welke, zooals de geschiedenis ook leert, altijd voor beide partijen schadelijk is. Tijdens den tarieven-oorlog tusschen Frankrijk en Zwitserland (1892—1895) daalde de uitvoer uit dit eerste land naar het tweede met 42 procent. Doch ook al leiden represailles niet tot een tarievenoorlog, dan nog zijn zij strijdig met den geest van broederschap en verzoening tusschen de volkeren, waarop de nieuwere staatkunde aanstuurt.

In hetzelfde redeverband wees de heer De Wijkerslooth de Weerdesteijn er op, dat andere landen reeds invoer van sommige artikelen tegengaan (Duitschland van luxe-artikelen, Amerika van „onze planten”). Het moge ondergeteekenden vergund worden op te merken, dat dit beroep op hen geenerlei indruk heeft gemaakt. Een in zichzelf verkeerde maatregel vindt geen rechtvaardiging in het feit, dat anderen daartoe zijn overgegaan. Tegenover dit beroep moge overigens gesteld worden het feit, dat — blijkens een bericht in de „Nieuwe Rotterdamsche Courant” van 24 Nov. d.l. (avondblad) — de Deensche Regeering, na onderzoek van het voorstel der valutacommissie, een verklaring openbaar gemaakt heeft, waarin zij uitsprak, het om verschillende redenen niet raadzaam te achten overeenkomstig het voorstel dier commissie den invoer te beperken of de invoerrechten te verhoogen. Dit feit staat tegenover het voorbeeld van Duitschland en Amerika. Indien onze wetgever oordeelt, dat hij voor de behartiging van Nederlandsche belangen moet letten op wat de buitenlandsche wetgever doet en hem moet navolgen, dan is er, dunkt ons, geen reden, waarom hij ter school zou gaan bij Frankrijk en Amerika en niet bij Denemarken.

In het verder beloop zijner rede stelde de heer De Wijkerslooth de Weerdesteijn zelf als „een ernstig bezwaar” de vraag, of „men niet door het beletten van invoer van met goedkope Marken betaalde producten de duurte bevorderen” zoude. Het heeft ondergeteekenden getroffen, dat deze spreker die vraag niet ontkennend heeft beantwoord. Zijn antwoord luidde, dat de Regeering de z.i. aan een invoerverbod verbonden voordeelen moest „wegen tegen het iets duurder worden van een artikel en naar gelang van zaken beslissen”. Spreker nam dus aan, dat de gebruikers van een artikel de slachtoffers zouden zijn van een maatregel als door hem voorgestaan. „Komen er dan uitwassen,” zoo vervolgde hij, „dan moet de Regeering, in den vorm van Duurtewet of anderszins, die uitwassen tegengaan.” Hebben ondergeteekenden den zin dezer woorden goed begrepen, dan was de bedoeling deze: de binnenlandsche producent, bevrijd van de buitenlandsche mededinging, zal tot willekeurige prijsbepaling (dus: prijsverhooging) in staat zijn; gaat hij daarin te ver, dan moet de Regeering hem daarvan terugbrengen door een duurtewet of iets dergelijks.

Het komt ondergeteekenden voor, dat een dergelijke handelwijze van de zijde der Regeering even moeilijk te verdedigen als uit te voeren zoude zijn. Van haar wordt eerst verlangd, dat zij door een invoerverbod den binnenlandschen verbruiker aan de willekeur van den binnenlandschen producent overlevert; is dit geschied, dan moet de Regeering blijven toezien en de grens bepalen, waarbij „uitwassen” zich voordoen, om die dan door haar ingrijpen af te snijden. Zij zal dus een winst-marge moeten bepalen, welke den binnenlandschen fabrikant, van buitenlandsche mededinging bevrijd, toegestaan wordt. Het wil ons voorkomen, dat hier aan de Regeering een taak wordt toegedaacht, welke richtige uitvoering voor haar zóó bijzonder bezwaarlijk zijn zoude, dat daarop zeer zeker niet mag worden gerekend en daarop geen stelsel mag worden gebouwd. Overigens bewijst het door dezen spreker aangegeven redmiddel tegen de wegens invoerverbod verwachte duurte opnieuw, dat zoodanige inmenging van Regeeringswege in den ruilhandel van goederen als in een invoerverbod is gelegen, noodwendig verdere inmenging van de overheid medebrengt; tegen prijsopdriving zal zij dan moeten waken door na te gaan (dus zorgvuldig te onderzoeken) waar en wanneer deze aanwezig moet worden geacht en door dan daartegen maatregelen te nemen. In zoodanig stelsel ontkomt de voortbrenging en de verdeling van goederen nooit meer aan ambtelijk toezicht en aan ambtelijke bemoeiing. Ondergeteekenden meenen, dat na het vele, hetwelk in de oorlogs- en crisisjaren in die richting van toezicht en bemoeiing is gedaan (en, naar zij erkennen, in menig geval gedaan moest worden) de tijd nu gekomen is, om daarvan af te zien. Zij meenen ook, dat de ervaring, met dat toezicht en die bemoeiing opgedaan,

niet van dien aard is geweest, dat men voortzetting langer zou kunnen wenschen dan door noodwendigheid wordt geboden.

Zooals vanzelf spreekt ontveinzen ondergeteekenden-Spinners zich niet, dat een invoerverbod of zelfs maar invoerbelemmering van garens uit landen met sterk gedeprimeerde valuta hen als Nederlandsche garens-producenten zou bevrijden van een mededinging, waaraan het hun uiterst moeilijk valt het hoofd te bieden. Nochtans verklaren zij gaarne en zonder eenig voorbehoud voor zich zoodanige bescherming niet te verlangen. Nadat sinds 1862 de garens, die als grondstof dienen voor Nederlandsche weverijen, van elk invoerrecht zijn vrijgesteld, heeft onze spin-industrie geleerd op eigen kracht alleen te bouwen. Ook minister Kolkman heeft den vrijdom voor weefgarens in zijn ontwerp-tariefwet van 1911 gehandhaafd; wel kwamen, gelijk hij opmerkte, gesponnen garens als „halfabricaat” in zijn stelsel in aanmerking voor een recht van 6 pCt., maar een dergelijk recht op alle garens zou, aldus de steller der Memorie van Toelichting, „onzen nationalen arbeid niet alleen niet bevorderen, maar dezen zelfs tot nadeel zijn.” Daarbij werd overwogen, dat het afzetgebied onzer spin-industrie steeds tot ons eigen land beperkt zal blijven en, ook al werd zij door een recht van 6 pCt. beschermd, zich onmogelijk in belangrijke mate zou kunnen uitbreiden. „Onze katoenweverij heeft”, zoo heette het verder, „aan groote verscheidenheid van speciale garens behoefte; zij verwerkt verreweg het grootste deel der in Twenthe gesponnen garens (deels van eigen spinnerijen), maar de invoer tot verbruik van buitenlandsche garens is toch zeer belangrijk. Een invoerrecht op garens zou dus, de inlandsche spinnerijen weinig baten en leiden tot prijsverhoging van de geïmporteerde grondstof der weverijen”. Zulk een recht nu moet worden afgekeurd, „vooral ook met het oog op den zeer belangrijken uitvoer der hier gewezen katoenen goederen”, al moest toegegeven worden, dat door den vrijdom „de Nederlandsche garens-spinnerijen bij andere nationale industrieën eenigszins worden achtergesteld”, welk bezwaar echter „niet moet worden overschat”.

In gelijken zin had ten jare 1904 de Minister Harte van Tecklenburg in zijn Memorie van Toelichting tot een ontwerp-wijziging van onze Tariefwet geschreven: „Onze zeer ontwikkelde weef-industrie dankt voor een groot deel haren bloei aan den vrijen invoer van garens. Tengevolge van de productie-verhoudingen in andere landen is zij in staat deze grond(hulp)stoffen voor haar fabricaat tegen de voordeeligste prijzen te betrekken. Bekend is het, dat de overproductie van garens uit andere landen hier menigmaal afzet vindt tot een prijs, die in het eigen land niet meer loonend zou zijn en waartegen ook hier niet met voordeel zou zijn te produceeren. De weverij, die voor een zoo belangrijken deel voor export werkt, gebruikt dan ook hoogst belangrijke hoeveelheden buitenlandsche garens en de voordeelige conditiën, waaronder zij die betreft, zijn mede oorzaak, dat zij op markten aan de buitenlandsche weverijen met kracht het hoofd kan bieden.”

Ondergeteekenden veroorloofden zich deze zinsneden uit de Memoriën van Toelichting tot protectionistische tariefherzieningen in uw geheugen terug te roepen, omdat daarin toegegeven, of liever uitgegaan wordt van de stelling, dat een beschermd artikel duurder zal worden, dat de last dier prijsstijging drukt op den verbruiker en dat, wanneer die verbruiker (gelijk bij garens het geval is) zelf producent is, die prijsverhoging voor hem beteekent verhoging van zijn productiekosten.

De bovenstaande, aan de genoemde Memorie van Toelichting ontleende beschouwing over de beteekenisvolle rol, die de beschikking over goedkope grondstoffen speelt voor de Nederlandsche weverijen, is nog volkomen juist. Bij de zeer scherpe concurrentie op de wereldmarkt is elke factor van goedkoopere voortbrenging een zaak van groot gewicht; de afnemer geeft bij gelijke qualiteiten, de voorkeur aan de manufacturen, die het laagst in prijs hem worden aangeboden. Een bekend feit was het dan ook, dat Twentsche weverijen op de wereldmarkt niet den strijd hadden aan te binden tegen fabrieken, die in beschermde landen gevestigd waren; deze toch konden daardoor niet produceeren op een voet, die vrije mededinging toeliet.

Het is deze zelfde, door de Ministers Harte van Tecklenburg en Kolkman ten aanzien van weefgarens ontwikkelde stelling, welke ondergeteekenden, voorzoover zij fabrikanten van weefgarens zijn, afkeerig maakt van invoerverbod op buitenlandsche goederen. Wel verstaan zij, dat zoodanig invoerverbod voor garens voor hen voordeelig zou zijn als gemakkelijk middel tot prijsverhoging, maar zij begrijpen tevens, dat die prijsverhoging een ernstig nadeel voor de weverijen zou opleveren en zij zien niet voorbij,

dat benadeeling van de Twentsche weefnijverheid op den duur geen voordeel voor de spinindustrie zijn kan. Bovendien zoude niet van garens alleen de invoer verboden of belemmerd worden. Het motief zou gelijkelijk gelden voor andere goederen, vervaardigd in landen met gedeprimeerde valuta's. Wanneer dus om hetzelfde motief invoer van voortbrengselen der buitenlandsche chemische of metaalnijverheid werd belet of beperkt, zouden ook die voortbrengselen hier te lande in prijs stijgen en zouden daardoor de exploitatiekosten onzer fabrieken worden verzwaaard. Tegenover het oogenblikkelijk voordeel voor Nederlandsche spinnerijen zou een allicht niet geringer nadeel staan.

Deze zelfde overweging moet voor velerlei, voor schier alle nijverheidstakken in Nederland gelden. Het moge waar zijn, dat sommige van deze kwade tijden doormaken, — doordat in eenige vreemde landen verschillende goederen thans door waardevermindering van de standaardmunt tot veel lager prijzen voortgebracht en dus hier, verkocht kunnen worden —, daar staat tegenover, dat diezelfde nijverheidstakken optreden als verbruikers van vele thans voor zeer lage prijzen aangeboden buitenlandsche goederen, een omstandigheid, waarin een belangrijke vergoeding gelegen is voor verliezen; die zij uit anderen hoofde lijden. Viel dit voordeel weg en verkeerde het in een nadeel doordat een invoerverbod tot prijsstijging van die goederen leidde, dan zouden zij niet in betere conditie geraken door de mogelijkheid thans ook hun eigen product — wanneer ook dat door een invoerverbod beschermd werd (hetgeen zeker niet bij alle het geval zou zijn) — duurder te kunnen verkoopen. Wat onze spinnerijen betreft, de feitelijke voorstelling door de beide bovengenoemde Ministers daarvan gegeven, was in het algemeen juist. Inderdaad waren de „productie-verhoudingen” in vreemde landen oorzaak, dat hier herhaaldelijk vreemde garens werden aangeboden tegen prijzen, die in het eigen land niet meer loonend zouden zijn en waartegen ook hier niet met voordeel was te concurreren. Deze „productie-verhoudingen” bestonden in bescherming van de elders gevestigde spinnerijen, die daardoor of liever door de op eigen markt mogelijke prijsopdrijving meer dan eens tot overproductie werden geprikkeld, waarna zij dan het te veel voortgebrachte, dat de eigen markt niet kon opnemen, hier tegen niet zelden verliesgevende prijzen plaatsten. Vraagt men hoe bij zoodanigen staat van zaken de garens-spinnerij in Nederland toch nog zich kon handhaven, ja zelfs zich uitbreiden (gelijk Minister Harte van Tecklenburg erkende en trouwens vaststaat), dan is het antwoord, dat dit mogelijk was, doordat onze geldende tariefwet met haar laaggehouden invoerrechten de spinnerijen in staat stelde voortbrengselen van de chemische en de metaalnijverheid, die zij voor haar bedrijf behoefde, goedkoper te betrekken dan zulks aan spinnerijen in verscheidene staten mogelijk was. De fabrikanten van spingarens hebben gedurende lange jaren uit de dagelijksche ervaring geleerd, dat op dien grondslag hun bedrijf niet alleen bestaanbaar is, maar door goede en kwade tijdperken heen zich ook in moeilijke omstandigheden weet te handhaven. Zij duchten niets zoozeer als een wijziging van dien grondslag, waarbij door de hun toegedachte bescherming tevens al hun bedrijfsbehoeften in prijs zouden stijgen. (Deze beduchtheid bestaat trouwens niet bij hen alleen, doch bij een overwegend groot deel der Nederlandsche fabrikanten).

Ook in als tijdelijk bedoelde bescherming zien ondergeteekenden geen heil, doch een groot gevaar. Het is hun niet ontgaan, dat de heer De Wijkerslooth de Weerdesteijn in zijn reeds vermelde rede aan tijdelijke maatregelen dacht. Hij zeide immers: „ik heb geen protectie gevraagd of prohibitie voorgestaan in dien zin, dat dit zou zijn een duurzame maatregel, maar ik heb gewild een tijdelijken noodmaatregel voor den abnormalen tijd, dien wij nu doormaken, door tijdelijke wering van producten van een industrie, waarmede wij de concurrentie niet vol kunnen houden. Er is groot onderscheid tusschen protectionisme en het voorstaan van een tijdelijken maatregel, om te beletten dat onze industrie te gronde gaat.” Ondergeteekenden achten het waarschijnlijk, dat ook de Regeering een te dezer zake wellicht te ontwerpen wettelijke regeling als van tijdelijken en voorbijgaanden aard zal voorstellen. Te dien aanzien veroorloven ondergeteekenden zich op te merken, dat op het stuk van bescherming niets zolang duurt als het tijdelijke; dat herhaaldelijk blijvende bescherming aanvankelijk als tijdelijke en voorbijgaande is aangekondigd en verdedigd geworden, dat het weer afschaffen van tijdelijke bescherming schier altijd op tegenstand stuit bij hen, voor wie de maatregel werd ingevoerd, omdat zij daarop hun bedrijf hadden ingericht en het hun uiterst bezwaarlijk scheen dat bedrijf bij het wegvallen

van den tot nu toe verleenden steun zonder schade voort te zetten. In dit verband mogen ondergeteekenden herinneren aan het verzet, ook uit de kringen van Twentsche industrieelen, tegen de verlaging eerst, de afschaffing daarna van de differentieele rechten in Indië (1872) en aan de beraadslagingen in Uwe Kamer (Maart 1886) over het amendement-Bahlmann, hetwelk beoogde die differentieele rechten te herstellen. Trouwens heel de geschiedenis der handelspolitiek, niet slechts ten onzent maar in alle landen, bevestigt de juistheid van het hierboven aangevoerde: dat „tijdelijke” bescherming veelal lang duurt en altijd moeilijk weer terzijde te stellen is.

Overigens moeten ondergeteekenden verklaren, niet in te zien op welke wijze in de practijk een tijdelijke bescherming als hierbedoeld zoude moeten worden ingericht en wanneer zij als overbodig weer te niet gedaan zou worden. Motief voor invoering van zoodanige bescherming zou dan zijn de lage valuta b.v. van de Deutsche Mark, waardoor Deutsche fabrikanten sommige hunner goederen hier tegen buitengewoon lage prijzen aan de markt kunnen brengen, weliswaar ten bate der Nederlandsche verbruikers, doch tot schade van Nederlandsche voortbrengers. Deze schade, wegens onmogelijkheid van concurrentie wordt allicht aanwezig geacht bij een stand van de Reichsmark op 5 cent Nederlandsch Crt. De vraag is: tot welken stand deze vreemde munt zal moeten stijgen om den Nederlandschen wetgever, te doen beslissen, dat alsdan onze nijverheid wel tegen de vreemde mededinging is opgewassen? Of zal men terugkeeren tot iets dergelijks als de uit het jaar 1835 bekende „schaalrechten” en de bescherming (het invoerrecht) trapsgewijze verminderen naar gelang de koers van de Mark stijgt? Op welke wijze zal de Regeering zich verschaffen zooveel en zoo diepgaande kennis van de voortbrengingskosten der Nederlandsche fabrieks-nijverheid en van de mogelijkheid harer mededinging met buitenlandsche vakgenooten (die onder gansch andere omstandigheden produceeren), als voor de Regeering noodig zal zijn om een juist inzicht te verkrijgen in de noodzakelijkheid en in de draagwijdte van de door haar voor te stellen maatregelen? Ondergeteekenden meenen, dat de Regeering over zoodanige kennis niet beschikt en niet beschikken kan en zien daarin een practisch geheel overwegend bezwaar tegen rechtstreeksche inmenging van de overheid in de regeling der voortbrengingsvoorwaarden der vaderlandsche nijverheid.

Aan het bovenstaande mogen ondergeteekenden nog het volgende toevoegen. Terwijl zij op de boven ontwikkelde gronden elke „bescherming” van hun nijverheid met beslistheid afwijzen, dringen zij met niet minder klem er op aan, dat een einde worde gemaakt aan maatregelen, die hun productie belemmeren, de kosten daarvan verhoogen en de reeds moeilijke mededinging verzwaren. Onder zoodanige maatregelen begripen ondergeteekenden:

10. het weigeren van pas-visa aan arbeiders uit het buitenland, indien naar het oordeel van de Centrale Rijks-Arbeidsbeurs te 's-Gravenhage Nederlandsche arbeiders te werk gesteld kunnen worden. Deze regeling heeft tot gevolg, dat de fabrikanten niet zelden minder bekwame arbeidskrachten moeten aannemen en de bekwame buitenlandsche niet in dienst kunnen nemen,
20. de bijbetaling van een „Markentoeslag” aan Nederlandsche arbeiders, die nog steeds in Duitschland werken (en steeds gewerkt hebben), terwijl de Deutsche fabrieken, waarin deze arbeiders werken, de veel lagere loonen in Marken betalen. Hier is feitelijk een bescherming onzerzijds van Deutsche fabrikanten!

Ondergeteekenden ontkennen niet, dat voor het nemen van deze maatregelen goede gronden bestaan hebben, maar zij oordeelen tevens, dat deze gronden zijn vervallen en dat een eind gemaakt moet worden aan regelen als deze, die een kunstmatigen toestand scheppen en bestendigen en daardoor terugkeer tot normale verhoudingen tegengaan. Wat ondergeteekenden vragen, is in enkele woorden de *vrije nijverheid en de vrije arbeidsmarkt*.

Enschede, Januari 1921.

In de rubriek goederenoverzichten vindt men opgenomen „Koffie in 1920”.

ONTVANGEN:

Productiekostenverrekening en Wetenschappelijke Bedrijfsleiding, Leidraad voor fabrikanten, ingenieurs en accountants door A. E. C. van Saarloos, Nijgh & Van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, 1921.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 4 1/2 1 Juli '15)	Zweeds. R.kskb 7 1/2 16 Spt. '20
Bk. (Bel. Binn. Eff. 5 1/2 19 Oct. '20)	Bk. v. Noorw. 6-6 1/2 18 Dec. '19
(Vrsch. in R.C. 6 1/2 19 Oct. '20)	Zwits. Nat. Bk. 5 21 Aug. '19
Bk. van Engeland 7 16 Apr. '20	Belg. Nat. Bk. 5 1/2 28 Apr. '20
Duitsche Rijksbk. . 5 23 Dec. '14	Bank v. Spanje 6 4 Nov. '20
Bk. van Frankrijk 6 8 Apr. '20	Bank v. Italië . 6 20 Mei '20
Oostenr. Hong. Bk. 5 12 Apr. '15	F. Res. Bk. N.Y. 6-7 4 Juni '20
Nat. Bk. v. Denem. 7 19 Apr. '20	Javasche Bank 3 1/2 1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
12 Febr. '21	3 1/8	3 1/2	6 1/4	4-5/8	—	6-7 1/2
7-12 „ '21	3 5/8	3-1/2	6 3/8-3/4	4-5/8	—	6-8
31 J.-5 F. '21	3 5/8-3/4	3 1/2-4 1/4	6 1/8	4-5/8	—	7-9
24-29 J. '21	3 1/2-5/8	3-1/2	6 3/8	4-5/8	—	6-7
9-14 F. '20	3 3/4-4	3 1/2-4	5 1/4	4-5/8	—	6-9
10-15 F. '19	3 1/4-7/8	3 1/2-4	3 3/4	4-5/8	—	4 1/2-5 3/4
20-24 Juli '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/4-1 1/2	2 1/4	1 1/4-2 1/2

1) Notering van 11 Februari 1921.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Bij tamelijk levendige omzetten heerschte een vaste stemming op de wisselmarkt, Londen liep van 11.30 1/2 tot 11.37 1/2 op, waarna een daling tot ongeveer 11.34 plaats vond. Op dezen koers bleef er sterke vraag heerschen. Parijs en België waren circa 50 c. beter en Marken verbeterden dagelijks, zoodat heden tot 5.12 1/2 betaald werd. Spanje en Zwitserland waren vrij stationnair. Alleen Skandinavië was weder hoogst onzeker. Stockholm, over het algemeen nog het minst, aan schommelingen onderhevig, kon nog iets verbeteren, maar Kopenhagen en Christiania, waren weder zeer onzeker. Koersschommelingen van f. 1.50 op één dag kwamen weder herhaaldelijk voor en ten slotte waren beiden weder lager dan een week geleden. Dollars liepen weder ca. 1 pCt. terug. De daling bedraagt nu bijna 20 pCt. van den goudkoers. Buenos Aires weder zeer flauw, heden op 1.01 aangeboden. Indië vrij stationnair, 99 1/4—100 1/4.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen *)	Parijs *)	Berlijn *)	Weenen *)	Brussel **)	New York (***)
7. Febr. 1921..	11.30 1/2	20.65	4.70	0.72 1/2	21.62 1/2	2.94 1/2
8 „ 1921..	11.32	20.77 1/2	4.80	0.72 1/2	21.65	2.93 1/4
9 „ 1921..	11.34 1/2	20.87 1/2	4.85	0.75	21.85	2.92 1/4
10 „ 1921..	11.33	20.92 1/2	4.87 1/2	0.75	21.87 1/2	2.92
11 „ 1921..	11.35	21.15	4.97 1/2	0.75	22.07 1/2	2.91
12 „ 1921..	11.34 1/2	21.15	5.—	0.70	—	—
Laagste d. w. 1)	11.29 1/2	20.55	4.65	0.65	21.55	2.90
Hoogste „ „ 1)	11.37 1/2	21.20	5.05	0.77 1/2	22.20	2.95 1/4
5 Febr. 1921..	11.32 1/2	20.72 1/2	4.67 1/2	0.77 1/2	21.75	2.94 1/2
29 Jan. 1921..	11.40 1/2	20.77 1/2	5.22 1/2	0.92 1/2	21.50	2.93 1/2
Muntpariteit	12.10 3/4	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48 1/4

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam. 1) Particuliere opgave. 2) Notering van 4 Febr. 3) idem van 28 Jan.

Data	Stock-holm *)	Kopen-hagen *)	Chris-tiania *)	Zwitser-land *)	Spanje 1)	Batavia 1) telegrafisch
7 Febr. 1921	64.75	56.25	53.75	47.37 1/2	41.25	100-100 1/2
8 „ 1921	64.70	55.75	53.25	47.35	41.15	100-100 1/2
9 „ 1921	64.75	54.—	52.—	47.35	41.10	100-100 1/2
10 „ 1921	64.80	54.50	52.50	47.30	41.30	100-100 1/2
11 „ 1921	64.95	55.—	53.50	47.50	41.10	100-100 1/2
12 „ 1921	65.10	54.60	52.50	47.55	41.15	100-100 1/2
L'ste d. w. 1)	64.50	53.65	51.25	47.25	40.85	100
H'ste „ „ 1)	65.10	56.75	54.—	47.45	41.30	100 1/4
5 Febr. 1921	64.75	56.50	54.25	47.30	41.30	100-100 1/2
29 Jan. 1921	64.95	56.25	54.50	47.40	41.25	100-100 1/2
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Notering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in £ per £)	Zicht Parijs (in cts. per \$)	Zicht Berlijn (in ct. p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
11 Feb. 1921	3.89.12	7.22	nom.	***
Laagste d. week	3.84.37	7.02	nom.	***
Hoogste „ „	3.89.12	7.22	nom.	***
5 Feb. 1921	3.85.50	7.—	nom.	***
29 Jan. 1921	3.86.75	7.30	nom.	***
Muntpariteit..	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-cenheden	29 Jan. 1921	5 Febr. 1921	5-12 Febr. '21 Laagste	12 Febr. 1921 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
*B. Aires ¹⁾ ..	d. p. \$	50	49 7/8	48 1/4	50
Calcutta	£ p. rup.	1/5	1/5 1/32	1/4 3/4	1/5
Hongkong ...	id. p. \$	2/8 1/4	2/5 13/16	2/5 1/2	2/6 1/8
Lissabon	d. per Mil.	6 1/2	6 1/2	6	7
Madrid	Peset. p. £	27.72	27.60	27.50	27.75
*Montevideo ¹⁾	d. per \$	48 1/4	49	48	49 1/2
Montreal ...	\$ per £	4. 2 1/2	4.32	4.32	4.42 1/2
*R.d.Janeiro ..	d. per Mil.	9 13/16	9 1/4	9 1/2	9 11/16
Rome	Lires p. £	103 1/2	106	106	107
Shanghai ...	£ p. tael	3/6 1/2	3/5 1/2	3/4	3 6/16
Singapore ..	id. p. \$	2/3 14/16	2/3 23/32	2/3 21/32	2/3 7/16
*Valparaiso ..	d. p. peso	8 13/16	8 3/8	8 11/32	8 27/32
Yokohama ..	£ per yen	2/6 1/8	2/6 3/32	2/5 7/8	2/6 3/8

* Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert.

NOTEERING VAN ZILVER.

Noteering te Londen		te New York	
11 Febr. 1921.....	36 1/8	62 1/4	
5 „ 1921.....	36 1/4	60	
29 Jan. 1921.....	36 3/4	62 3/4	
22 „ 1921.....	—	66 3/8	
14 Febr. 1920.....	82	13 1/2	
15 Febr. 1919.....	47 3/8	101 1/8	
20 Juli 1914.....	24 1/16	54 1/8	

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 14 Februari 1921.

Activa.		
Binnenl. Wissels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 84.123.374,90 B.-bk. „ 8.108.455,36 1/2 Ag.sch. „ 83.348.463,21	f 175.580.283,47 1/2
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 33.791.209,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet atgel. „		33.791.209,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 101.362.190,88 1/2 B.-bk. „ 15.936.740,31 1/2 Ag.sch. „ 114.058.674,37 1/2	f 231.357.605,57 1/2
Op Effecten	f 216.806.484,38	
Op Goederen en Spec.	„ 14.551.121,19 1/2	231.357.605,57 1/2
Voorschotten a. h. Rijk	„ 12.092.305,76	
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud f 56.219.785,— Muntmat., Goud „ 579.921.066,39	f 636.140.851,39
Munt, Zilver, enz.	„ 22.123.875,45 1/2	
Muntmat., Zilver ..	„ —	658.264.726,84 1/2
Effecten	Bel.v. h. Res.fonds. f 4.517.558,62 1/2 id. van 1/2 v. h. kapit. „ 3.875.652,87 1/2	8.393.221,50
Geb. en Meub. der Bank	„ 3.594.000,—	
Diverse rekeningen	„ 26.686.515,33	
		f 1.149.759.857,48 1/2
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	„ 5.000.000,—	
Bankbiljetten in omloop	„ 1.043.937.885,—	
Bankassignatiën in omloop	„ 1.186.098,85 1/2	
Rek.-Cour. } Het Rijk f — saldo's: } Anderen „ 57.032.845,51 1/2		57.032.845,51 1/2
Diverse rekeningen	„ 22.603.078,11 1/2	
		f 1.149.759.857,48 1/2

NED. BANK 14 Februari 1921 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo..... f 437.037.805,59 1/2
Op de basis van 1/2 metaaldekking „ 216.606.449,72 1/2
Minder bedragaan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is „ 2.185.189.025,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

	Meer	Minder
Disconto's	4.289.869,83 1/2	
Buitenlandsche wissels.....		1.250.561,—
Beleeningen		15.371.306,54 1/2
Goud		5,—
Zilver		490.470,46 1/2
Bankbiljetten		11.902.305,—
Part. Rek.-Crt. saldo's		5.534.491,67 1/2

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischbare schulden
14 Febr. 1921	636.141	22.124	1.043.938	58.219
7 „ 1921	636.141	22.614	1.055.840	63.819
31 Jan. 1921	636.141	22.456	1.072.109	70.361
24 „ 1921	636.141	22.144	1.043.313	85.079
17 „ 1921	636.141	21.890	1.073.598	92.915
14 Febr. 1920	632.789	8.797	1.025.965	121.093
15 Febr. 1919	677.328	8.996	1.007.335	66.967
25 Juli 1914	162.114	8.228	810.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hieraan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dektings-percentage
14 Febr. 1921	175.580	32.000	231.358	437.038	59
7 „ 1921	171.290	33.000	246.729	434.028	59
31 Jan. 1921	206.121	77.000	238.656	429.308	58
24 „ 1921	209.358	77.000	218.858	431.791	58
17 „ 1921	211.296	77.000	248.671	423.932	56
14 Febr. 1920	226.691	149.000	214.575	411.662	56
15 Febr. 1919	101.348	50.000	186.008	471.008	64
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 1/2	75

1) Op de basis van 1/2 metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	7 Febr. 1921	14 Febr. 1921
Aan schatkistpromessen, waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	f 390.580.000,—	f 396.580.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 33.000.000,—	„ 32.000.000,—
Aan silverbons	„ 47.219.000,—	„ 47.919.000,—
	„ 52.102.309,50	„ 51.547.852,50

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegraphisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischb. schulden
5 Febr. 1921.....	***	***		464.500
29 Jan. 1921.....	***	***		463.500
15 „ 1921.....	***	***		475.500
25 Dec. 1920.....	219.439	9.314	369.057	113.812
18 „ 1920.....	217.936	9.443	371.700	124.045
11 „ 1920.....	218.422	9.345	374.792	146.256
4 „ 1920.....	224.800	9.216	373.014	160.947
7 Febr. 1920.....	168.776	3.952	306.658	100.677
8 Febr. 1919.....	119.685	13.740	201.112	124.202
25 Juli 1914.....	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Beschikbaar metaal-saldo	Dektings-percentage
5 Febr. 1921		208.000	***	***	142.500	***
29 Jan. 1921		207.000	***	***	142.500	***
15 „ 1921		213.500	***	***	133.250	***
25 Dec. 1920	30.991	26.644	130.546	58.294	132.350	47
18 „ 1920	31.590	28.358	129.064	48.417	128.366	44
11 „ 1920	30.647	20.116	128.445	53.768	123.717	44
4 „ 1920	29.993	20.113	132.990	47.590	127.379	42
7 Febr. 1920	14.980	14.498	154.318	50.984	91.476	42
8 Febr. 1919	8.413	20.111	84.431	9.613	68.541	41
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 1/2	44

1) Sluitpost der activa. 2) Op de basis van 1/2 metaaldekking.

DE SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden gulden.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Disconto's	Div. rekening(en)
11 Dec. 1920 ..	1.157	2.508	1.053	1.947	286
4 " 1920 ..	1.159	2.530	1.210	1.954	442
27 Nov. 1920 ..	1.061	2.183	809	1.954	433
20 " 1920 ..	1.055	2.130	853	1.947	374
13 Dec. 1919 ..	1.035	1.634	1.056	1.532	544
14 Dec. 1918 ..	1.044	1.715	1.175	1.249	129
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
9 Febr. 1921	128.283	128.990	341.554	28.500	309.193
2 " 1921	128.292	129.600	341.901	28.500	309.747
26 Jan. 1921	128.284	128.485	342.489	28.500	310.369
19 " 1921	128.287	128.541	346.889	28.500	315.001
11 Febr. 1920	106.027	89.977	327.372	28.500	309.083
12 Febr. 1919	81.619	69.833	310.905	28.500	292.250
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekkingsperc. 1)
9 Febr.'21	50.202	78.588	20.177	106.382	17.744	14,02
2 " '21	70.621	78.697	18.604	129.852	17.142	11,54
26 Jan. '21	53.211	75.107	16.081	112.528	18.249	14,20
19 " '21	54.510	81.325	16.076	120.012	18.197	13,37
11 Febr.'20	53.948	83.838	22.012	132.276	34.501	22,40
12 Febr.'19	52.680	83.298	28.158	120.046	30.236	20,40
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 3/8

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehens-kassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekkingsperc. 1)
7 Febr. '21	1.098.530	1.091.630	22.033.757	66.482.587	33
31 Jan. '21	1.098.006	1.091.635	22.810.443	66.620.804	33
23 " '21	1.098.306	1.091.637	22.669.679	66.018.450	33
15 " '21	1.097.946	1.091.638	22.046.039	66.546.702	33
7 Febr. '20	1.111.653	1.090.496	11.994.993	37.988.719	34
7 Febr. '19	2.276.978	2.252.150	5.781.470	23.665.071	34
23 Juli '14	1.691.898	1.356.857	65.479	1.890.895	93

1) Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
7 Febr. 1921	48.870.920	10.874.628	33.323.700	21.986.000
31 Oct. '20	53.336.946	15.833.964	34.224.200	22.763.500
23 " 1921	48.499.388	11.426.851	34.123.100	22.622.500
15 " 1921	53.794.358	15.537.435	33.676.300	22.000.300
7 Febr. 1920	36.296.634	10.798.310	24.964.300	11.958.800
7 Febr. 1919	26.030.456	11.389.795	16.190.800	5.774.200
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Data	Metaal- en buitenl. goudwissels	Disc. en belemingen	Bijz. schuld Oostenrijk en Hongarije	Bank-bijetten	Rek. Crt. saldi
15 Nov. '20	325.730	37.782.521	32.954.000	74.121.378	9.497.833
31 Oct. '20	321.121	36.474.610	32.954.000	72.902.605	9.930.245
7 Febr. '20	290.428	19.251.400	32.954.000	56.994.022	6.057.846
31 Jan. '20	291.083	19.162.543	32.954.000	56.772.802	6.220.536
15 Nov. '19	325.097	14.742.052	32.954.000	50.582.595	7.235.850
23 Juli '14	1.589.267	954.356	—	2.159.759	291.270

1) waarvan 222.669 goud, 46.598 buitenlandsche goudwissels en 56.463 munt en muntmateriaal zilver.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in Buitenland	Bult.gew. voorsch. a/d. Staat
10 Feb. '21	5.502.269	1.948.367	226.628	732.783	25.900.000
3 " '21	5.501.941	1.948.367	268.646	732.531	25.900.000
27 Jan. '21	5.501.757	1.948.367	268.467	703.675	25.800.000
20 " '21	5.501.507	1.948.367	267.963	678.654	25.600.000
12 Feb. '20	5.581.019	1.978.278	253.956	872.601	25.800.000
13 Feb. '19	5.510.746	2.037.108	314.804	856.678	20.000.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbil-jetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
	3.082.659	334.459	2.235.440	38.272.306	3.366.052	51.047
3.317.704	372.973	2.211.628	38.205.387	3.619.931	50.927	
3.068.661	390.556	2.205.919	37.913.005	3.389.879	39.610	
3.002.834	393.114	2.239.845	38.152.890	3.301.550	37.221	
1.808.709	599.341	1.556.103	37.986.767	3.123.278	66.279	
1.153.745	994.240	1.213.764	32.506.655	2.664.302	67.630	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Beleening van buitenl. vorder.	Beleening van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleening	Circulatie	Rek. Crt. partic.
10 Feb. '21	324.286	84.374	480.000	920.265	6.074.974	1.085.055
3 " '21	325.005	84.388	480.000	909.371	6.224.107	843.041
27 Jan. '21	313.017	84.653	480.000	922.344	6.241.398	880.931
20 " '21	308.988	84.653	—	916.814	6.246.874	889.298
12 Feb. '20	353.882	84.955	480.000	478.256	4.942.841	1.547.228

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes	In het buitenl.		
21 Jan. '21	2.095.769	1.450.905	3.300	205.482	3.115.310
14 " '21	2.085.454	1.441.616	3.300	203.084	3.159.491
8 " '21	2.080.282	1.421.203	3.300	196.566	3.270.023
30 Dec. '20	2.059.333	1.435.837	3.300	189.830	3.344.686
23 Jan. '20	2.026.650	1.247.482	117.322	61.246	2.844.227
24 Jan. '19	2.101.317	1.344.099	5.828	67.070	2.466.556

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dekkings-circul. 1)	Percent. Goud-dekking circul. 2)
21 Jan. '21	2.650.979	2.295.648	99.962	48,5	55,6
14 " '21	2.652.952	2.302.211	99.815	43,8	54,8
8 " '21	2.842.108	2.378.649	99.808	42,4	52,1
30 Dec. '20	2.974.836	2.321.417	99.770	44,9	50,5
23 Jan. '20	2.729.247	2.840.476	87.589	44,8	51,0
24 Jan. '19	2.046.572	2.396.124	80.820	52,3	64,1

1) Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opsch. schulden: F. R. Notes en netto deposito's. 2) Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
14 Jan. '21	829	16.440.082	1.317.050	13.930.678	2.933.310
7 " '21	828	16.570.242	1.356.643	14.965.648	2.908.792
31 Dec. '20	820	16.740.253	1.356.877	14.041.377	2.841.765
24 " '20	824	16.695.325	1.333.808	14.786.220	2.788.649
16 Jan. '20	802	15.825.543	1.472.755	14.600.225	2.440.665
17 Jan. '19	765	13.863.284	1.298.009	12.333.978	1.603.005

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 14 Februari 1921.

Het is waarlijk moeilijk gedurende de laatste jaren van de geschiedenis der internationale beurzen een week aan te treffen, die in apathie evenaart aan de juist achter ons liggende. In geen enkel centrum van den handel is ook slechts voor een oogenblik sprake geweest van een opgewekt en levendig verloop; doorgaans was de tendens uitermate mat, bij het onverschillige af. Zelfs in de vacantiédagen, die toch van oudsher het minst bewogen zijn, is het aspect gewoonlijk nog veel levendiger, dan in de laatste dagen het geval is geweest.

De oorzaken van deze lusteloze houding zijn gemakkelijker aan te geven. Men leeft over de geheele wereld in een toestand van afwachten; afwachten ten aanzien van het herstel der internationale handelsbetrekkingen. Vrij algemeen beschouwt men den toestand zóó, dat de staatslieden, nu wel aan het einde van de reeks der conferenties zijn gekomen en dat eindelijk dus een besluit genomen zal moeten worden. Ten aanzien van dit besluit echter is men zeer sceptisch gestemd. Eenerzijds beschouwt men het als mogelijk, dat de eischen van de Entente ten aanzien van de Deutsche schadeloosstelling elementen bevatten, die bij nadere bespreking er uit geëlimineerd kunnen en zullen worden; als bewijs voor deze onderstelling haalt men dan ook aan het voorbeeld van de waardevermeerdering van de Deutsche Rijksmark, die juist in de laatste dagen te constateeren is geweest. Aan den anderen kant echter achten ook deze kringen, die toch waarlijk optimistisch oordeelen, het als vrij zeker, dat de definitieve eischen der Entente toch nog een zeer zwaren druk op de economische verheffing van Duitschland zullen blijven uitoefenen, waardoor een eenigszins belangrijk herstel niet zal worden bereikt. Het gevolg hiervan zou kunnen zijn, dat de wereld nog jaren lang de gevolgen zou moeten ondervinden van een uitgeput centrum van Europa, niet in staat de producten op te nemen uit de landen, die allereerst naar Duitschland als afzetgebied uitzien. Dat de crisis van thans derhalve tot in het onafzienbare zou worden verlengd. Rooskleurig wordt dan het perspectief ook nog niet en dit verklaart ten volle de volkomen stilstand van alle eenigszins omvangrijke zaken ter beurse.

Het is mogelijk, dat de aanstaande conferentie te Londen althans eenige opklaring zal brengen. Dat men daar ter plaatse in een ernstige bespreking tusschen de afgevaardigden der Entente en die van Duitschland, een bespreking, waarbij de vraagstukken der politiek wellicht uitgeschakeld kunnen worden, tot besluiten zal komen, die eenerzijds Duitschland een behoorlijke schadevergoeding opleggen, anderzijds rekening houden met de zeer subtiële verhoudingen, die op economisch gebied over de gansche wereld bestaan. Want wel is men nu in de Vereenigde Staten begonnen met een soort van valorisatie van verschillende stapel-producten, doch effect kan deze wijze van handelen slechts hebben, indien een korte tijd er mede is gemoeid. Want er wordt toch steeds nieuwe voorraad van koper, wol, katoen, e.d. geproduceerd en indien de productie met geweld wordt verminderd, kan dit slechts werkloosheid ten gevolge hebben, waardoor het geheel nog meer uit zijn voegen wordt gerukt.

Toch is het tekenend, dat onder al deze donkere beschouwingen en sombere vooruitzichten, de grondstemming van de meeste buitenlandsche beurzen vrij vast is gebleven. Van Berlijn echter kan dit niet worden gezegd. Hier ter plaatse is een vrij gevoelige daling ingetreden, die eensdeels in verband staat met de rijzing in waarde van het eigen betaalmiddel, anderzijds met de vrees, die men ten aanzien van zeer hooge belastingen koestert. Toeu ruim een jaar geleden de wereldmarkt voor een groot deel werd opengesteld voor de Deutsche producten, had men geen oog voor de tijdelijke verhoudingen, waarin de export-industrie was geplaatst en was er bij het publiek een neiging op te merken om alle fondsen, rijp en groen, tot fabelachtige koersen op te nemen. De zaken gingen overal toch goed, men meende aan het begin van een bloei-periode te zijn gearriveerd en bovendien was er de voortdurend dalende richting van de Mark, die tot de z.g. „Markenvlucht” aanspoorde. Van dezen toestand maakten de ondernemingen ook gebruik om nieuw kapitaal op te nemen tegen uitgifte van verdere series van het aandeelen-kapitaal. Thans vormen al deze factoren te zamen de reden van de flauwe houding op de Berlijnsche beurs. De bloei-periode is slechts tijdelijk gebleken, de hooge belastingen nemen bovendien een groot deel van de winsten weg en nu bovendien de Mark weer stijgende is en het publiek ook uit dien hoofde gaarne zijn bezit realiseert, is er zulk een overvloed van materiaal — gevolg van

de emissies van nieuwe aandelen —, dat slechts door aanmerkelijke verliezen het doel kan worden bereikt. Toch zijn ook te Berlijn stroomingen te onderscheiden, die weer een terugkeer tot de verhoudingen van een jaar geleden waarschijnlijk achten, vooral wat betreft het niveau van de Mark. Hierdoor is het dan te verklaren, dat het aanbod niet zoo dringend is.

Ondanks de geweldige crisis, waarin ook Oostenrijk zich bevindt, gaat men te Weenen toch steeds verder met uitbreidingen op bankgebied, al moet dit zoo worden verstaan, dat de meeste der groote instellingen zich thans vrijwel geheel onder oppertoezicht van het buitenland hebben geplaatst. Zoo gaat de Oosterrijche Credit-anstalt thans weder over tot uitbreiding van haar kapitaal met 80 millioen tot 400 millioen Kronen. In Juni 1920 heeft ook een emissie plaatsgevonden, ter gelegenheid waarvan de Guaranty Trust Company en de firma Kuhn Loeb & Co. zeggenschap in het bestuur hebben verkregen. Thans heeft een Hollandsche groep, onder leiding van de heeren Hope & Co. en de Nederlandsche Handelmaatschappij, van de nieuwe emissie 16 millioen Kronen overgenomen tot een koers, iets boven 525 pCt., terwijl de overige aandelen aan aandeelhouders worden aangeboden in verhouding van 5 tot 1. Een plaats in het bestuur wordt door de Holland-sche groep niet verlangd.

Van de beurzen te Londen, New York en Parijs is slechts uiterst weinig nieuws te vermelden. In de Vereenigde Staten is men thans aangevangen met de werkzaamheden der War Finance Corporation, in zoverre, dat deze organisatie thans toestemming heeft gegeven voor een crediet van 10 millioen dollar, waarmede de export van gecondenseerde melk naar Europa zal worden gefinancierd. Ook in Frankrijk is men doende met een dergelijke organisatie, in verband waarmede de Banque Nationale Française du Commerce Extérieur met het Fransche ministerie besprekingen heeft gehouden ten aanzien van den export naar landen met een lagen valuta-stand.

Te onzent is de beurs vrijwel even apathisch gebleven als in het buitenland, doch ook met denzelfden vasten ondertoon. Voor beleggingsfondsen kan men voortdurend nog goede belangstelling constateeren, hetgeen in de hand wordt gewerkt door den lagen stand van geld op prolongatie. Weliswaar is hierin iets kunstmatig te zoeken, doch het vergemakkelijkt in ieder geval het classeeren van de thans aangeboden 7 pCt. leeningen. Zelfs worden er reeds gewone aandelen ter inschrijving geëmitteerd, getuige de emissie ad. f 1.000.000,— in de N.V. Wilton's Dok- en Werfmaatschappij. Op den koers onzer inheemsche staatsfondsen heeft een en ander natuurlijk een zeer goede uitwerking, waardoor dan ook in sommige gevallen vrij aanmerkelijke verbeteringen te constateeren zijn.

		8 Feb.	11 Feb.	14 Feb.	Rijzing of daling.
5	0/0 Ned. W. Sch. 1918	85 ⁹ / ₁₆	86	86	+ ⁷ / ₁₆
4 ¹ / ₂	0/0 „ „ „ 1916	85 ⁹ / ₁₆	86 ¹ / ₈	86 ¹ / ₄	+ ¹ / ₁₆
4	0/0 „ „ „ 1916	77 ¹ / ₄	78	78	+ ¹ / ₄
3 ¹ / ₂	0/0 „ „ „	64 ⁷ / ₈	65 ³ / ₈	67	+ 2 ¹ / ₈
3	0/0 „ „ „	55 ⁷ / ₈	56 ³ / ₈	56 ⁷ / ₈	+ 1
2 ¹ / ₂	0/0 Cert. N. W. S.	47 ⁷ / ₈	47 ⁷ / ₈	48 ¹ / ₂	+ ⁷ / ₈
5	0/0 Oost-Indië 1915	91	92 ¹ / ₂	92 ¹ / ₄	+ ¹ / ₄
4	0/0 Hongarije Goud	4	3 ³ / ₄	3 ¹³ / ₁₆	— ¹ / ₁₆
4	0/0 Oostenr. Kronenrente	2 ¹ / ₁₆	2 ¹ / ₁₆	2 ¹ / ₁₆	+ ³ / ₈
5	0/0 Rusland 1906	7 ⁷ / ₁₆	7 ⁷ / ₁₆	7 ⁷ / ₁₆	
4 ¹ / ₂	0/0 Iwangorod Dombro...	6 ¹ / ₄	6 ¹ / ₈	6 ¹ / ₂	+ ¹ / ₄
4	0/0 Rusland Cons. 1880	5 ¹ / ₂	5 ¹ / ₂	5 ¹ / ₄	— ¹ / ₄
4	0/0 Rusl. bij Hope & Co.	6 ¹ / ₂	6 ¹ / ₈	5 ³ / ₄	— ¹ / ₄
4	0/0 Servië 1895	18	18	18	
4 ¹ / ₂	0/0 China Goud 1898 ..	64 ¹ / ₂	58	59	— 5 ¹ / ₂
4	0/0 Japan 1899	54 ³ / ₈	53 ¹ / ₂	53 ³ / ₈	— ³ / ₄
4	0/0 Argentinië Buitentl..	53 ¹ / ₈	53 ¹ / ₈	53 ³ / ₄	+ ³ / ₈
5	0/0 Brazilië 1895	46 ³ / ₈	46 ³ / ₈	46 ³ / ₈	
5	0/0 „ 1913	42 ¹ / ₂	43	43 ¹ / ₂	+ 1

Op de markt voor binnenlandsche aandelen hebben aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij vrijwel den toon en de richting voor de geheele beurs aangegeven. Over het algemeen was het verloop hier loom te noemen, vooral in verband met de reacties in het buitenland en de berichten omtrent prijsverlagingen voor het product en de derivaten hiervan. Zoodra echter de koers van het hoofdfonds dreigde aanmerkelijk te reageeren, ontwikkelde zich steun, waardoor met hulp van dekkingsaankopen door baissiers, al spoedig weder een hooger niveau kon worden bereikt. Tegen het slot kon zelfs een flinke verbetering worden geconstateerd, hoofdzakelijk veroorzaakt door betere Londensche berichten en de ontstentenis van Amerikaanse slotkoersen, daar de beurs te Wallstreet Zaterdag j.l. gesloten is gebleven.

Ook in de Roemeensche soorten, met name in aandelen Orion, werden vrij groote omzetten tot stand gebracht. De hoogste koersen konden hier weliswaar niet behouden blijven, doch de stemming bleef aan het slot toch zeer geanimeerd.

Nauw in aansluiting aan de petroleum-afdeeling waren de fluctuaties op de suikermarkt. Ook hier werd tegen het slot der berichtperiode een zeer aanmerkelijke verbetering bereikt; echter waren hier de variaties gedurende het verloop van de achter ons liggende week niet zoo groot geweest. De berichten omtrent de wereldmarkt voor suiker blijven bij voortdurend schaarsch; de houding van de V. J. S. P. schijnt echter bona-fide bezitters veel vertrouwen in te bezemen. De omzetten ter beurze werden echter grotendeels tot stand gebracht door den beroeps-handel; het publiek geeft bijna geen orders, noch in de ééne noch in de andere richting en zoo is het te verklaren, dat de handel zeer beperkt is gebleven.

Ook voor de overige afdeelingen. Rubberwaarden gaven even blijk van eenige opleving, toen de prijzen voor het product uit Londen iets geanimeerder werden gemeld en toen de veilingen te Amsterdam ook een iets opgewekter beeld te aanschouwen gaven. Dit aspect werd echter niet geheel behouden; toch schijnt er zich een weinig meer animo te ontwikkelen.

Voor tabakken bleef de tendens voortdurend vast. Men spreekt hier van fusies tusschen de nog overgebleven zelfstandige ondernemingen en dit stimuleert als steeds het publiek.

	8 Feb.	11 Feb.	14 Feb.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	177	176	176	- 1
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	189	192 1/4	194 3/4	+ 5 3/4
Rotterd. Bankvereniging	127 1/2	127 1/2	128	+ 1/2
Amst. Superfosfaatfabriek	115 1/2	116	116	+ 1/2
Van Berkel's Patent	98	96 1/4	96	- 2
Insulinde Oliefabriek	78 1/4	87	86	+ 6 3/4
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand.	87 1/8	87 3/4	88 1/2	+ 1 3/8
Ned. Scheepsbouw-Mij	89 1/2	90	90 1/2	+ 1
Philips' Gloeilampenfabriek	419	420	445	+ 26
R. S. Stokvis & Zonen	625	625	625	
Vereenigde Blikfabrieken	103	101 3/4	103	
Compania Mercantil Argent.	158 1/2	153	155	- 3 1/2
Cultuur-Mij. d. Vorstenland	218 3/4	234	238 1/2	+ 19 1/4
Handelsver. Amsterdam	542 1/4	579 1/2	583 1/2	+ 41 1/4
Holl. Transatl. Handelsver.	54 1/2	54 1/2	54 1/2	
Linde Teves & Stokvis	129	127 1/2	128 1/2	- 1/2
Van Nierop & Co's Handel-Mij.	90 1/4	91 3/4	90	- 1/4
Tels & Co's Handel-Mij	81	83 1/4	82 1/4	+ 1 1/4
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	195 1/2	209	210 3/4	+ 15 1/4
Kon. Petroleum-Mij.	501	515	522	+ 21
Orion Petroleum-Mij.	52 1/4	58 1/4	56	+ 3 3/4
Steaua Romana Petr.-Mij.	120 1/2	120 1/2	110	+ 10 1/2
Amsterdam-Rubber-Mij.	126 3/4	140	137 1/4	+ 10 1/2
Nederl.-Rubber-Mij.	68	71 1/2	75 1/2	+ 7 1/2
Oost-Java-Rubber-Mij.	200 3/4	225	219 1/2	+ 18 3/4
Deli-Maatschappij	494	498	508	+ 14
Medan-Tabak-Maatschappij	323	320	347	+ 24
Senembah-Maatschappij	612	621	644	+ 32

De scheepvaartmarkt was verlaten en zonder eenige richting.

	8 Feb.	11 Feb.	14 Feb.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	265	269 1/2	276	+ 11
" " "gem.eig.	251	256	261	+ 10
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij.	165	165	165	
Holl. Alg. Atl. Stoomv.-Mij.	20	20	20	
Hollandsche Stoomboot-Mij.	110	110	110	
Java-China-Japan-Lijn	175	176	180	+ 5
Kon. Hollandsche Lloyd	101 1/2	99 3/4	100 1/4	- 1 1/4
Kon. Ned. Stoomv.-Mij.	130 1/2	134	138	+ 7 1/2
Koninkl.-Paketsvaart Mij.	147	148 1/4	150 3/4	+ 3 3/4
Maatschappij Zeevaart	164	164	140	- 24
Nederl. Scheepvaart-Unie	164	166	169 3/4	+ 5 3/4
Nievelt Goudriaan	271	271	255	- 16
Rotterdamsche Lloyd	165	164	168 3/4	+ 3 3/4
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg”	138	125	125	- 13
" " „Nederland”	197 1/4	199 1/8	201	+ 3 3/4
" " „Noordzee”	48 1/4	49	54 7/8	+ 6 3/8
" " „Oostzee”	129	129	130 1/4	+ 1 1/4

Op de Amerikaansche afdeeling overheerschte het aanbod in verband met de reactie van den Amerikaanschen wisselkoers.

	8 Feb.	11 Feb.	14 Feb.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry	142 1/16	142 1/16	142 1/16	
Anaconda Copper	89 15/16	92 1/2	91 3/4	+ 1 15/16

	8 Feb.	11 Feb.	14 Feb.	Rijzing of daling.
Un. States Steel Corp.	95 1/8	95 3/4	95 1/2	+ 1 3/8
Achison Topeka	95 1/4	95 5/16	95 1/2	+ 1/4
Southern Pacific	91	91	90 1/4	- 3/4
Union Pacific	136 1/2	137 3/4	137 3/4	+ 1 1/4
Int. Merc. Marine orig. Com.	16 1/2	16 7/8	17 1/4	+ 3/4
" " " " prefs.	60 3/4	62 3/4	60 3/4	

Geld op prolongatie 3 pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

Wegens uitstelligheid was onze medewerker tot ons leedwezen verhinderd deze week het gebruikelijke overzicht samen te stellen.

Men zie voor den staat volgende pagina.

SUIKER.

In Duitschland en de overige bietsuikerlanden verwacht men thans met spanning nadere gegevens omtrent den nieuwen aanplant en worden de daarop invloed hebbende factoren druk besproken. Volgens F.O.Licht is het in Duitschland nog steeds de „Zwangswirtschaft”, die eene uitbreiding van den aanplant van suikerbieten belemmert en zoude het ophouden van de regeringscontrole aldaar de productie gunstig beïnvloeden. De opheffing der regeringsmaatregelen was trouwens reeds eenigen tijd geleden aangekondigd, doch werd later officieel weer tegengesproken.

De Engelsche Board of Trade statistiek over de maand Januari luidt:

	1921	1920
Import rietsuiker	76.838	57.066 tons
" " biet		
" " geraffineerd	175	41.445 "
Totaal	77.013	98.511 tons
Voorraad in entrepot	345.650	261.250 "
" " raffinaderijen	26.400	26.900 "
Opbrengst	77.708	57.451 "
Binnenlandsche consumptie	90.989	111.993 "
Totaal export	485	1.453 "

In December 1920 bedroeg de consumptie slechts pl.m. 65.000 tons, waartegenover het verbruik van ruim 90.000 tons in Januari dus eene belangrijke toeneming beteekent. De verlaagde prijzen doen blijkbaar hun invloed reeds gelden.

De zichtbare voorraden in het begin van het jaar bedroegen volgens F.O.Licht:

	1921	1920	1919
Duitschland 1 Jan.	828.919	582.059	1.028.127 tons
Tsjecho Slowakye 1 Dec.	618.751	417.186	400.000* "
Frankrijk 1 Nov.	124.869	33.136	18.000* "
Nederland 1 Jan.	166.218	81.878	70.081 "
België 1 "	187.160	103.058	72.424 "
Engeland 1 "	406.799	325.942	396.694 "
Totaal in Europa	2.332.716	1.543.259	1.985.426 tons
V. S. v. N. A. 20 Jan.	53.227	25.182	34.882 "
Cuba, alle hav. 29 Jan.	319.000	264.700	249.232 "
Totaal	2.704.943	1.833.141	2.269.540 tons

* Raming.

In navolging van Amerika verkeerden de suikermarkten gedurende de laatste week in tamelijk vaste stemming. De prijzen te New York bleven verder stijgende, welke verbetering wel hoofdzakelijk verband houdt met een bericht uit Cuba, dat de Regeering aldaar de suiker-verkopen zal gaan controleeren en den minimumprijs op 4 1/2 cents vrij aan boord zal vaststellen. De noteering voor spot centrifugals liep op tot 5.27 cents, terwijl op de termijnmarkt eveneens hooger genoteerd werd, namelijk: Maart 4.52, April 4.62, Mei 4.69, Juli 4.89 cents.

De laatste Cuba-statistiek luidt:

	1921	1920	1919
Weekontvangst tot 5 Febr.	95.000	102.347	145.066 tons
Tot. ontv. sed. 1 D. '20-5 F. '21	338.000	769.347	597.684 "
Werkende fabrieken	164	184	187
Weekexport tot 5 Febr.	34.000	98.053	92.212 "
Tot. exp. sed. 1 Jan.-5 Febr.	85.000	469.816	293.356 "
Totale voorraad 6 Febr.	371.000	268.993	302.086 "

De stemming op Java is onveranderd vast en disponibile suiker in de tweede hand is niet onder f 25 1/2 per picol f.o.b. te koop. Verdere afdoeningen van nieuwen oogst kwamen niet tot stand.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Maart	Mats Mei	Haver Mei	Tarwe Febr.	Mats Febr.	Lijnzaad Febr.
12 Feb. '21	—	67 ⁷ / ₈	—	15,95	10,25	15,50
5 „ '21	162 ¹ / ₄	66 ¹ / ₂	43 ⁷ / ₈	15,75	9,70	14,10
12 Feb. '20	226	132 ⁷ / ₈	79 ³ / ₈	14,40	6,35	22,75
12 Feb. '19	226	129	60 ³ / ₈	11,15	5,—	18,75
12 Feb. '18	220	125 ³ / ₈	81	13,10 ³	7,30 ³	20,—
20 Juli '14	82 ¹	56 ³ / ₈ ¹	36 ¹ / ₂ ¹	9,40 ²	5,38 ²	13,70 ²

¹) per Dec. ²) per Sept. ³) per Maart.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	14 Febr. 1921	7 Febr. 1921	14 Febr. 1920
Tarwe*	21,75	21,25	—
Rogge (No. 2 Western) ¹	21,50	21,25	—
Mais (La Plata)	285,—	285,—	330,—
Gerst (48 lb. feeding) .. ²	290,—	295,—	425,—
Haver (38 lb. white cl.) .. ¹	14,—	14,—	20,25
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ³	192,50	197,50	210,—
Lijnzaad (La Plata).... ⁴	420,—	370,—	810,—

¹) p. 100 K.G. ²) p. 2000 K.G. ³) p. 1000 K.G. ⁴) per 1960 K.G. * Hard/Red Winter Wheat nr. 2.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	7-12 Febr. 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tijdvak 1920	7-12 Febr. 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tijdvak 1920	1921	1920
Tarwe	2.174	74.025	39.511	—	978	14.983	75.003	54.494
Rogge	2.771	16.141	—	—	—	—	16.141	—
Boekweit	—	329	2.196	—	—	—	329	2.196
Mais	12.940	87.546	46.609	—	6.511	—	94.057	46.609
Gerst	2.560	47.002	466	—	—	—	47.002	466
Haver	138	568	10.425	—	419	—	987	10.425
Lijnzaad	2.579	11.940	3.602	—	13.043	495	24.983	4.097
Lijnkoek	3.572	15.494	15.891	100	2.830	1.406	18.324	17.297
Tarwemeel	135	1.081	5.779	122	122	—	1.203	5.779
Andere meelsoorten	—	2.447	3.198	—	—	—	2.447	3.198

Op de markt in Nederland ondergingen prijzen voor ready suiker geene belangrijke verandering.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per loopende maand	Londen			New York 96 p.Ct. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per Febr./Maart	Amer. Granulated c.t.f. Febr./Maart	
9 Febr. '21	f —	Sh. 76/-	Sh. 36/-	—	\$ 5,02
2 „ '21	„ —	76/-	38/-	—	4,64
2 Febr. '20	„ —	72/-	89/6	—	13,04
2 Febr. '19	„ —	64/9	24/6	—	7,28
11 Juli '14	„ 11 ¹ / ₂	—	—	—	3,26

KATOEN.

Noteeringen voor Loco-Katoen. (Middling Uplands).

	14 Febr. '21	7 Febr. '21	31 Jan. '21	14 Febr. '20	14 Febr. '19
New York voor Middling ..	13,75 c	13,65 c	14,30 c	38,75 c	25,80 c
New Orleans voor Middling	13,— c	13,25 c	14,— c	39,25 c	26,25 c
Liverpool voor Fy Middling	8,92 d	9,28 d	9,40 d	30,92 d	17,69 d

¹) 13 Febr. 1920. ²) Middling.

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '20 tot 11 Febr. '21	Overeenkomstige perioden	
		1919-1920	1918-1919
Ontvangsten Gulf-Havens..	3362	3083	2385
„ Atlant. Havens	932	2093	1304
Uitvoer naar Gr. Brittannië	1115	2126	1321
„ „ 't Vasteland.	1914	1936	1304
„ „ Japan etc...			
Voorraden in duizendtallen	11 Febr. '21	13 Febr. '20	14 Febr. '19
Amerik. havens.....	1427	1413	1393
Binnenland.....	1613	1208	1436
New York.....	109	55	93
New Orleans.....	435	422	451
Liverpool.....	1012	1086	492

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 9 Februari 1921.

Prijzen van Amerikaansche katoen zijn gedurende de week weer ongeveer 1/2 d. per lb. gedaald, hoofdzakelijk door voortdurenden drang tot verkoopen en slechte berich-

ten uit de industrie. Voorspellingen over een verminderden aanplant hebben weer wat dekkingsinkopen veroorzaakt en de markt sluit wat vaster. Ondanks een bericht uit Alexandrië, dat er pogingen worden gedaan om de rest van den Egyptischen oogst op te houden in afwachting van betere prijzen, is de vraag nog niet verbeterd.

Amerikaansche garens worden nog in groote hoeveelheden aangeboden, terwijl in het binnenland wel iets meer vraag schijnt te zijn, zoodat er dan ook vrij veel orders worden afgesloten. Prijzen blijven echter slecht, hoewel Spinners wel probeeren hun vraagprijzen te verhoogen, doch tot nu toe zonder succes. Men heeft dan ook besloten om de 50 pCt. reductie in werktijd voorloopig nog gedurende een maand te handhaven. Ten gevolge van de groote moeilijkheden om betaling van overzeesche landen te krijgen, ook al door de groote koersfluctuaties, gaat er voor export weinig om, behalve enkele partijen voor de Nederlandsche markt. Ook voor den Balkan is nog iets gedaan in extrahard getwijnd en bestaat er voor deze soorten wel wat belangstelling. De berichten van den Board of Trade over Januari geven een belangrijke vermindering aan in den uitvoer van katoenen garens, die slechts 7.188.900 lbs. bedraagt tegen 16.458.000 lbs. een jaar geleden en 19.093.300 lbs. in 1913. Over Egyptische garens valt niets van belang te vermelden.

De doekmarkt blijft kalm en zonder leven, doch overigens is hier ook na ons bericht van de vorige week geen nieuws te vermelden. Zoolang prijzen voor ruwe katoen en ook de buitenlandsche wisselkoersen niet op een eenigszins stabiel niveau zijn gekomen, vreezen wij, dat het vertrouwen van de overzeesche koopers niet zal terugkeeren. Bovendien is de algemeene geldschaarschte, die op alle markten schijnt te heerschen, een ongunstige factor.

2 Febr. 9 Febr. Oost. koersen. 2 Febr. 9 Febr.

Liverpoolnoteeringen. T.T. op Indië ... 1/4⁵/₈ 1/4¹/₂
 F.G.F. Sakellaridis 19,00 18,50 T.T. op Hongkong 2/5¹/₂ 2/5¹/₂
 G.F. No. 1 Oomra 5,50 5,25 T.T. op Shanghai 3/3 3/5¹/₂

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.

Er is geen noemenswaardige verandering in de exotische markt en zaken blijven zeer beperkt.

Droge Buenos Aires Americanos genieten op de tegenwoordige prijzen nog belangstelling; er werden 2000 afgedaan.

Nieuwe aanbiedingen luiden thans met 10/15 pCt. zomeraar, de oudere partijen zijn alle geruimd.

Van de bij inschrijving te Liverpool aangeboden 5000 Liebhuiden kocht Engeland 500, Holland 2000, België 2500, tot prijzen van 10%—11 d., op cif conditiën naar plaats van bestemming.

Hier te lande bestaat kooplust voor inferieure waar tot zeer lage prijzen, doch houders zijn niet meer geneigd tot weggeefprijzen der veiling te verkoopen.

Inlandsche huiden: Niettegenstaande de kalmte in het artikel zijn wederom de prijzen aan het abattoir te Amsterdam met $\frac{1}{2}$ ct. verhoogd en betalen enkele handelaars 27/28 ct. Eveneens voor kalifsvellen zijn hogere prijzen bij inkoop betaald; men zegt voor de centrale landen. Amerika wil lager koopen door de daling van den dollar.

Looistoffen: Zonder nieuwe gezichtspunten.

12 Februari 1921.

KOFFIE IN 1920.

(Uit het Maandelijksch Marktbericht over December 1920 der firma G. Duuring & Zoon.)

De invoeren en afleveringen aan de hoofdmakten van Europa waren voor zoover bekend:

	* 1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914
In Balen							
Inv.	4,634,000	8,662,000	968,000	2,826,000	5,833,000	8,275,000	8,716,000
Aflev.	4,751,000	6,953,000	3,163,000	3,935,000	5,531,000	9,078,000	11,658,000
meerling.	—	1,709,000	—	—	302,000	—	—
afgel.	117,000	—	2,195,000	1,109,000	—	803,000	2,942,000
in elf maanden:							

De aanvoeren in de Vereenigde Staten waren in de elf maanden van dit jaar 833.000 balen kleiner en de afleveringen 350.000 balen kleiner dan in 1919.

De invoer daar te lande bedroeg in elf maanden van:

	1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914
In Balen							
8,556,000	9,389,000	6,825,000	8,420,000	7,743,000	8,230,000	6,696,000	

en het verbruik in dezelfde periode:

	1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914
In Balen							
8,428,000	8,778,000	7,858,000	8,406,000	7,443,000	7,594,000	6,846,000	

De zichtbare wereldvoorraad bedroeg op 1 December:

	1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914
In Balen							
8,449,000	10,068,000	11,082,000	10,923,000	11,082,000	10,42	10,117,000	

De ontvangsten in Brazilië bereikten in de eerste 6 maanden van het oogstjaar het cijfer van 1.544.000 balen in Rio en 6.372.000 balen in Santos, hetgeen aanleiding geeft te gelooven, dat die oogsten eenigszins onderschat waren. Men is daarom geneigd den Rio oogst op $2\frac{1}{2}$ miljoen balen en den Santos oogst op $8\frac{1}{2}$ miljoen balen aan te nemen.

De 1919—1920 oogst in Rio bedroeg 2.549.000 balen, tegen 1.759.000 balen in 1918—1919, 2.952.000 balen in 1917—1918 en 2.310.000 balen in 1916—17. De tegenwoordige wordt op 2.500.000 balen geschat. Daarvan werden reeds ontvangen 1.544.000 balen. Wanneer men nu, zoals gezegd, den oogst aanneemt op 2.500.000 balen, dan blijft te ontvangen in de volgende zes maanden 956.000 balen, tegen 1.182.000 balen in 1920, 736.000 balen in 1919 en 1.255.000 balen in 1918. De volgende oogst wordt geraamd op 2.750.000 balen.

De Santos oogst 1919—20 heeft bedragen 4.161.000 balen, tegen 7.393.000 balen in 1918—19, 12.143.000 balen in 1917—18 en 9.803.000 balen in 1916—17. Den tegenwoordigen oogst, inclusief Minas, raamt men op 8.500.000 balen. Tot einde December werden daarvan ontvangen 6.372.000 balen, zoodat van 1 Januari tot einde Juni 1921 nog 2.128.000 balen zouden overblijven, tegen 1.172.000 balen in 1920, 2.805.000 balen in 1919 en 4.467.000 balen in 1918. De volgende oogst wordt geschat op 8.000.000 balen.

Victoria wordt geraamd op 500.000 balen (waarvan reeds 291.000 balen ontvangen) tegen 634.000 balen in 1919—1920, 545.000 balen in 1918—19 en 712.000 balen in 1917—18. Men raamt den volgende oogst op 550.000 balen.

Bahia wordt op 170.000 balen geschat (waarvan 75.000 balen reeds ontvangen), tegen 220.000 balen in 1919—1920, 222.000 balen in 1918—1919 en 160.000 balen in 1917—18. De volgende oogst wordt geraamd op 220.000 balen.

Uitvoer van Rio de Janeiro van 1 Juli tot 31 December.

	1920	1919	1918
Naar Noord-Europa.....	351,000 Balen	452,000 Balen	126,000 Balen
„ Middellandsche Zee	102,000 „	70,000 „	112,000 „
Europa..	453,000 Balen	522,000 Balen	238,000 Balen
„ Vereenigde Staten..	602,000 „	65 „	200,000 „
„ Kaapstad en La Plata	370,000 „	254,000 „	315,000 „
Totaal..	1,425,000 Balen	1,431,000 Balen	753,000 Balen

Uitvoer van Santos van 1 Juli tot 31 December:

	1920	1919	1918
Naar Noord-Europa....	1,741,000 Balen	1,130,000 Balen	364,000 Balen
„ Middellandsche Zee	398,000 „	62,000 „	381,000 „
EUROPA.....	2,139,000 Balen	1,192,000 Balen	745,000 Balen
„ Vereenigde Staten	2,291,000 „	2,251,000 „	1,117,000 „
„ Kaapstad en La Plata	109,000 „	69,000 „	215,000 „
Totaal..	4,539,000 Balen	3,512,000 Balen	2,077,000 Balen

Zeilend van Rio naar Europa op 31 December..	78.000 Balen		
tegen	98.000 „	in 1919	
„ „ Santos „ „ op 31 December..	206.000 Balen		
tegen	152.000 „	in 1919	

RIO

	1920	1919	1918
Van 1 Juli tot 31 Dec.			
Ontvangsten	1.544.000	1.359.000	1.003.000 Balen
Uitvoer naar Europa	453.000	522.000	238.000 „
„ N.-Amerika	602.000	655.000	200.000 „
Voorraad	521.000	317.000	908.000 „

SANTOS

	1920	1919	1918
Van 1 Juli tot 31 Dec.			
Ontvangsten	6.372.000	2.981.000	4.491.000 Balen
Uitvoer naar Europa	2.139.000	1.192.000	745.000 „
„ N.-Amerika	2.291.000	2.251.000	1.117.000 „
Voorraad	3.180.000	1.632.000	5.237.000 „

Invoeren.

	December.			Van Jan. tot ult. Dec.		
	1920	1919	1918	1920	1919	1918
	Balen	Balen	Balen	Balen	Balen	Balen
Ned. Oost-Indië ..	19800	46700	—	555400	580400	—
Brazilië	103500	76800	—	369100	240000	—
Centr.-Amerika en West-Indië.	10900	8200	—	188700	180400	—
Afrika	100	—	—	11100	20500	—
Diversen	4200	7000	—	71600	115200	—
Totaal....	138500	138700	—	1195900	1136500	—

Voorraad op 1 Januari.

	1921	1920	1919
	Balen	Balen	Balen
Nederlandsch Oost-Indië ..	205400	189800	—
Brazilië	84800	55700	—
Centr.-Amer. en West-Indië.	145700	98800	—
Afrika	1800	2800	—
Diversen	1600	2000	—
Totaal.....	439300	349100	—
Tegen voorraad 1 December..	447600	358200	—

Afleveringen.

	December			Van Jan. tot ult. Dec.		
	1920	1919	1918	1920	1919	1918
	Balen	Balen	Balen	Balen	Balen	Balen
Alle soorten....	146800	147800	—	1105700	825600	—

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
12 Febr. 1921	473.000	7.795	3.352.000	9.100	9 $\frac{1}{2}$
5 „ 1921	438.000	7.870	3.512.000	9.100	9 $\frac{11}{16}$
29 Jan. 1921	465.000	7.995	3.446.000	9.200	9 $\frac{11}{16}$
12 Febr. 1920	373.000	10.750	1.062.000	14.900	18 $\frac{3}{16}$

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
12 Febr. 1921....	52.000	1.854.000	117.000	7.433.000
12 Febr. 1920....	45.000	1.663.000	59.000	3.320.000

RUBBER.

De markt was in het begin der afgelopen week kalm en onveranderd, later echter konden de prijzen zich ongeveer 10 cents per K.G. voor alle posities verbeteren. Spoedig bleek echter, dat de meerdere vraag slechts van speculatieven

aard was en de noteering kwam wederom langzamerhand ongeveer op de oude prijzen.

Deze zijn:		einde vorige week:	
Prima Crêpe loco	68 1/2 c.	62 1/2 c.	
" " Febr./Maart	69 "	63 1/2 "	
" " April/Juni	70 "	66 "	
Smoked Sheets loco	57 1/2 "	58 1/2 "	
" " Febr./Maart	58 "	57 1/2 "	
" " Apr./Juni	59 "	58 1/2 "	

15 Februari 1921.

COPRA.

De markt was deze week zeer vast gestemd, tengevolge van dekkingsvraag. Het aanbod werd plotseling zeer gering.

De noteeringen zijn:

Ned.-Ind. f.m.s. Januari/Maart	aflading .. f 36,50
" " " Februari/April	" " " 36,25
" " " loco	" " " 35,-

15 Februari 1921.

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	IJzer Cleo. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
14 Febr. 1921..	nom. 71.2/6	172.2/6	20.15/-	24.15/-	
7 " 1921..	nom. 72.2/6	166.16/-	22.12/6	24.15/-	
16 Febr. 1920..	nom. 118.7/6	389.10/-	50.10/-	60.15/-	
17 Febr. 1919..	nom. 75.10/-	213.-/-	28.10/-	45.-/-	
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.

SCHEEPVAART.

Veertiendaagsch overzicht.

De vrachtenmarkt is sedert ons vorige rapport slap gebleven. Alleen in de La Plata vaart is wat leven gekomen. De mededeeling van de Argentijnsche Regeering, dat er geen uitvoerrecht op graan geheven zal worden, heeft blijkbaar den handel weer wat moed tot zaken doen gegeven. Als gevolg daarvan zijn er wat hoogere thuisvrachten betaald, p.m. 37/6 tegen 30/- verleden week. Ook de uitgaande kolenvrachten Cardiff/Plate zijn iets hooger, n.l. 21/6 naar de „lower ports”. In alle andere streken blijft de apathie onveranderd voortduren.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
7/12 Febr. 1921	—	—	—	5/9	32/6	32/6
31 J./5 " 1921	—	—	—	—	30/-	30/-
9/14 Febr. 1920	—	—	1) f 66	2) 8/6	190/-	2) 112/6
10/15 Febr. 1919	—	—	16/-	17/6	—	—
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Gothenburg
7/12 Febr. '21	—	18/9	17/6	20/6	8/-	12/6
31 J./5 " '21	10/-	17/6	16/-	17/6	7/6	—
9/14 Febr. '20	57/6	70/-	80/-	37/6	f 12	—
10/15 " '19	54/-	47/8	47/6	50/-	f 10	Kr. 50
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN:

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
7/12 Februari 1921....	25/-	—	—	35/-
31 Jan /5 Feb. 1921....	30/-	—	—	40/-
9/14 Februari 1920....	125/-	170/-	—	—
10/15 " 1919....	—	—	—	—
Juli 1914....	14/6	16/3	25/-	22/3

1) Per ton stukgoed. 2) Voor Britsche schepen.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.
Overige noteeringen per ton van 1015 K.G.

INKLARINGEN. VLISSINGEN.

Landen van herkomst	Januari 1921		Januari 1920	
	Aantal schepen	Bruto M ³ .	Aantal schepen	Bruto M ³ .
Binnenl. havens.	1	466	1	5.660
Groot-Brittannië	37	206.872	22	138.900
België	1	1.805	—	—
Frankrijk	1	1.618	1	4.343
Italië 1)	8	4.230	14	30.874
Levant 2)	15	6.983	5	3.384
Totaal	63	221.974	43	183.161
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	35	200.791	29	152.109
Britsche	16	16.669	—	—
Duitsche	6	1.881	—	—
Noorsche	—	—	2	4.646
Belgische	6	2.633	11	25.261
Russische	—	—	1	1.145
Totaal	63	221.974	43	183.161

1) Bijleggers 2) Sleepbooten.

(B. Stofkoper.)

NIEUWE WATERWEG.

Landen van herkomst	Januari 1921		Januari 1920	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	34	18.042	52	27.960
Groot-Brittannië	254	195.918	198	132.055
Duitschland	88	122.141	32	21.751
Noorwegen	19	33.610	8	4.926
Zweden	11	7.194	22	10.519
Denemarken....	3	—	4	1.826
Rusland-Oostz.h.	1	1.024	—	—
Finland.....	1	658	5	2.407
België	23	36.839	18	24.046
Frankrijk	75	58.576	51	39.507
Spanje	39	50.446	9	8.237
Portugal	3	6.686	1	390
Italië	8	18.414	—	—
Griekenland....	—	—	4	9.800
Turkye	1	1.096	1	2.438
Rusland-Zw. Zee	1	3.737	1	4.016
Roemenië	11	22.104	—	—
And. Midd. Zeeh.	8	15.453	1	2.252
Dakar	1	919	—	—
Over. Wk. Afrika	2	2.839	3	3.553
Zuid-Afrika	7	18.476	1	1.248
Voor-Indië	1	4.105	1	1.912
Achter-Indië ..	3	12.159	2	7.103
Ned. Oost-Indië	6	24.898	7	27.624
And. Aziat. hav.	8	37.911	4	21.836
Vereen. Staten..	63	235.070	38	147.689
Midden-Amerika	2	9.077	—	—
Ned. West-Indië	—	—	—	—
Ned. Antillen	1	1.191	—	—
Brazilië.....	2	4.807	2	6.629
Argentenië	7	18.717	19	37.545
Peru	—	—	1	4.037
Chili	3	6.708	—	—
Totaal	686	968.845	485	551.306
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	192	248.853	163	168.047
Britsche	197	306.962	126	148.254
Duitsche	101	51.400	70	33.182
Noorsche	36	51.025	26	23.754
Belgische	6	7.254	4	8.257
Fransche	61	53.285	34	24.324
Zweedsche.....	12	16.816	11	11.390
Deensche	9	9.326	4	1.438
Vereen. Staten..	37	142.269	27	83.565
Andere	35	81.655	20	49.095
Totaal	686	968.845	485	551.306

1) 1913, 887 schepen met 1.039.305 N. R. T.

(Dirkzwager's Scheepsagentuur Maassluis.)